

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

dinsdag

19-02-2002

10:00 uur

mardi

19-02-2002

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail: aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Yves Leterme aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de disfuncties op de Belgische ambassade in Lagos (Nigeria)" (nr. 5633)

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het gebruik van cluster-bommen in Afghanistan" (nr. 5842)

Sprekers: **Ferdy Willems**, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde interpellatie en vraag van
- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe escalatie van geweld in het Nabije Oosten" (nr. 1033)

- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Israëliësch-Palestijns conflict" (nr. 6443)

Sprekers: **Ferdy Willems**, **Leen Laenens**, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Samengevoegde vragen van
- de heer Josy Arens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Europees Handvest voor regionale of minderheidstalen" (nr. 5899)

- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de situatie van het Letzeburgs" (nr. 5968)

- de heer Joseph Arens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Luxemburgssprekende minderheid" (nr. 6209)

- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de vraag van de Luxemburgse taalminderheid in ons land om erkend te worden als nationale minderheid" (nr. 6234)

- de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken in verband met de ratificatie van de Conventie van de Raad van Europa inzake de bescherming van de minderheden" (nr. 6359)

- de heer Bart Laeremans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bescherming van nationale minderheden" (nr. 6465)

Sprekers: **Josy Arens**, **Ferdy Willems**, **Herman Van Rompuy**, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Bart Laeremans**

SOMMAIRE

Question de M. Yves Leterme au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les dysfonctionnements à l'ambassade à Lagos (Nigéria)" (n° 5633)

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'usage de bombes à fragmentation en Afghanistan" (n° 5842)

Orateurs: **Ferdy Willems**, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation et question jointes de
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle escalade de la violence au Moyen-Orient" (n° 1033)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le conflit israélo-palestinien" (n° 6443)

Orateurs: **Ferdy Willems**, **Leen Laenens**, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Motions

Questions jointes de
- M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la charte européenne des langues régionales et minoritaires" (n° 5899)

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de la langue luxembourgeoise" (n° 5968)

- M. Joseph Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la minorité de langue luxembourgeoise" (n° 6209)

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la demande de la minorité de langue luxembourgeoise d'être reconnue comme minorité nationale" (n° 6234)

- M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état d'avancement de la ratification de la Convention du Conseil de l'Europe relative à la protection des minorités" (n° 6359)

- M. Bart Laeremans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales" (n° 6465)

Orateurs: **Josy Arens**, **Ferdy Willems**, **Herman Van Rompuy**, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Bart Laeremans**

Samengevoegde vragen van	29	Questions jointes de	29
- mevrouw Els Van Weert aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Israëlische druk naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering om geen projecten van directe samenwerking te starten met Israël" (nr. 6099)	29	- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les pressions exercées par Israël à la suite de la décision du gouvernement flamand de ne plus lancer de projets de coopération directe avec cet Etat" (n° 6099)	29
- de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het incident tussen Israël en België naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering om de bilaterale samenwerking met Israël en de Palestijnse Autoriteit op te schorten" (nr. 6137)	29	- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et Israël à la suite de la décision du gouvernement flamand de suspendre la collaboration bilatérale avec Israël et l'Autorité palestinienne" (n° 6137)	29
<i>Sprekers: Els Van Weert, Guido Tastenhoye, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs: Els Van Weert, Guido Tastenhoye, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de doodstraffen tegen aanhangers van Falun Gong in de Volksrepubliek China" (nr. 6003)	32	Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les peines de mort prononcées contre des adeptes de Falun Gong en République populaire de Chine" (n° 6003)	32
<i>Sprekers: Ferdy Willems, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs: Ferdy Willems, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het jaarlijkse debat over het GBVB tijdens de eerste Raad Algemene Zaken onder het Spaanse voorzitterschap" (nr. 6053)	34	Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le débat annuel sur la PESC mené lors du premier Conseil Affaires générales de la présidence espagnole" (n° 6053)	34
<i>Sprekers: Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs: Jacques Simonet, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Westelijke Sahara" (nr. 1071)	38	Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Sahara occidental" (n° 1071)	38
<i>Sprekers: Ferdy Willems, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs: Ferdy Willems, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
<i>Moties</i>	41	<i>Motions</i>	41
Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de godsdienstvrijheid in Saoedi-Arabië" (nr. 6138)	42	Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la liberté de culte en Arabie Saoudite" (n° 6138)	42
<i>Sprekers: Francis Van den Eynde, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken		<i>Orateurs: Francis Van den Eynde, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
Vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de sluiting van verscheidene ambassades en consulaten" (nr. 6153)	44	Question de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la fermeture de plusieurs ambassades et consulats" (n° 6153)	44
<i>Sprekers: Pieter De Crem, Louis Michel</i> , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Francis Van den Eynde		<i>Orateurs: Pieter De Crem, Louis Michel</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Francis Van den Eynde	
Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	48	Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires	48

Zaken over "zijn uitlatingen over het ontslag van de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 6163)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

étrangères sur "ses déclarations concernant la démission du ministre italien des Affaires étrangères" (n° 6163)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Vraag van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische vertegenwoordigers in het Europees Parlement en de Conventie" (nr. 6185) 49

Sprekers: **Annemie Van de Casteele, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Question de Mme Annemie Van de Casteele au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les Belges siégeant au sein du Parlement européen et de la Convention" (n° 6185) 49

Orateurs: **Annemie Van de Casteele, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

DINSDAG 19 FEBRUARI 2002

MARDI 19 FÉVRIER 2002

10:00 uur

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.16 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.16 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 **Vraag van de heer Yves Leterme aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de disfuncties op de Belgische ambassade in Lagos (Nigeria)" (nr. 5633)**

01 **Question de M. Yves Leterme au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les dysfonctionnements à l'ambassade à Lagos (Nigéria)" (n° 5633)**

01.01 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op basis van ervaringen van betrokken personen stellen wij vast dat er enkele disfuncties bestaan wat de werking van de Belgische ambassade in Lagos betreft, of toch van delen ervan. Wanneer landgenoten documenten nodig hebben in het kader van een procedure tot uitreiking van een verblijfsvergunning, of wanneer zij andere eenvoudige administratieve handelingen moeten laten verrichten door de ambassade in Lagos – bijvoorbeeld het eensluidend verklaren en legaliseren van documenten – blijkt dat zij daar vaak op heel wat moeilijkheden stoten, in tegenstelling tot in andere ambassades. Ik kan me voorstellen dat West-Afrika, en Nigeria in het bijzonder, een "risicogebied" is waar men probeert de procedures erg zorgvuldig af te handelen teneinde misbruik te voorkomen. Maar we moeten er toch ook voor zorgen dat personen die te goeder trouw stap na stap de administratieve procedure doorlopen hun rechten kunnen laten gelden. In de praktijk blijkt dat moeilijk te zijn.

Blijkbaar verschuilt men zich ter plekke achter het feit dat er heel wat vervalste documenten aangeboden worden. Daardoor moeten vrij eenvoudige handelingen, zoals het optekenen van verklaringen onder ede, bijvoorbeeld ter vervanging van ontbrekende, onbestaande of niet-aanvaarde documenten als geboorteakten, bewijzen van ongehuwdheid en dergelijke, eerst gelegaliseerd worden.

Wanneer er wordt geprobeerd contact te leggen met de ambassade in Lagos, blijkt dat de communicatie met die post bijzonder moeilijk is, zowel per briefwisseling, per fax, per e-mail als per telefoon. Zelfs wanneer aanvragers van documenten de moeite doen en kosten maken om vanuit ons land naar Lagos te reizen om er alles te doen om de administratieve procedures correct te volgen, worden zij op een onaanvaardbare manier afgescheept en kunnen zij hun rechten niet laten gelden. Ik heb een aantal concrete voorbeelden om dat te

01.01 **Yves Leterme** (CD&V): Le fonctionnement du consulat belge à Lagos laisse à désirer. On y fait un tas de problèmes pour légaliser des documents relativement simples. Le consulat est inaccessible par fax, courrier ou téléphone et des concitoyens qui s'y rendent pour obtenir des renseignements sont éconduits. On se retranche derrière le fait que nombre de documents présentés sont falsifiés.

Le ministre a-t-il une explication à cet état de fait? Des conditions spécifiques sont-elles en vigueur là-bas? Si oui, lesquelles? Pourquoi la période de légalisation dure-t-elle des années au Nigeria? Quelles initiatives entendez-vous prendre?

verduidelijken. Het is bijvoorbeeld zeer moeilijk om een eenvoudige niet-vervalste verklaring onder ede binnen het jaar te laten legaliseren. Dat heeft tot gevolg dat de Belgische autoriteiten zich niet kunnen uitspreken over de uitkomst van een aanvraagprocedure waarin het desbetreffende document een belangrijke rol speelt.

Mijnheer de vice-eerste minister, ik heb u reeds een schriftelijke vraag gesteld over het probleem maar het antwoord voldeed mij niet, omdat het niet overeenstemde met de realiteit die kan worden vastgesteld in concrete dossiers. Daarom stel ik nogmaals de volgende vragen.

Hebt u een verklaring voor de gang van zaken?

Zijn er speciale voorwaarden of afspraken voor Lagos die anders zijn dan die voor andere landen? Dat zou kunnen verklaren waarom het zo moeilijk is voor bonafide Belgen om hun rechten te laten gelden via de ambassade in Nigeria.

Waarom duurt een legalisatieprocedure, die normaal slechts enkele weken in beslag neemt, in Nigeria vele maanden en zelfs jaren?

Welke initiatieven zal u nemen om aan de disfuncties een einde te maken? Ik stel die vraag in het algemeen en ik hoop dat u ook een algemeen antwoord zult geven, dat voor alle Belgen en voor alle dossiers kan gelden. Bij het uitblijven van een antwoord zullen wij een aantal concrete dossiers op de voorgrond moeten plaatsen, wat wij natuurlijk liever niet doen.

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega Leterme, de vraag die u stelt in verband met de werking van ons consulaat in Lagos maakte eerder al het voorwerp uit van een schriftelijke vraag, nr. 163, die u mij stelde op 18 juni 2001. Mijn antwoord op deze vraag werd gepubliceerd in het Bulletin van vragen en antwoorden op 27 augustus 2001. Aangezien de nu gestelde vraag geen nieuwe problemen aansnijdt, verwijs ik naar mijn eerder gegeven antwoord. Ik wens er wel aan toe te voegen dat de communicatie met Lagos om technische redenen soms moeilijk verloopt, maar ik heb geen concrete, bewezen redenen om aan te nemen dat ons consulaat de bezoekers op onheuse wijze behandelt. Indien u kennis hebt van bijzondere klachten, ben ik steeds bereid deze te ontvangen en mij een persoonlijk beeld te vormen van het probleem.

U wenst te vernemen waarom een eenvoudige legalisatie soms zoveel tijd in beslag neemt. De autoriteiten ter plaatse spelen hierin een belangrijke rol, maar deze hebben vaak te kampen met een gebrekkige organisatie en dat heeft tot gevolg dat er soms veel tijd nodig is om de documenten na te zien.

Indien u mij concrete voorbeelden geeft van een onheuse manier van handelen, dan zal ik onmiddellijk reageren zoals ik dat systematisch doe. Ik hecht veel belang aan het feit dat de mensen correct en beleefd worden ontvangen op onze posten. Iedereen in het departement weet dat. U moet echter begrijpen dat ik enkel kan reageren op concrete feiten. Ik moet dat kunnen aantonen aan de post. Het volstaat niet om gewoon te zeggen dat men niet beleefd is, dat men de mensen niet goed ontvangt, dat men de brieven niet beantwoordt.

01.02 **Louis Michel**, ministre: Je vous renvoie à ma réponse à la question écrite n° 163, que vous m'avez posée sur ce thème, publiée dans le Bulletin des questions et réponses du 27 août 2001.

Si vous avez connaissance de comportements inqualifiables de membres du personnel de nos ambassades, je vous invite à me les signaler. Je suis au courant de l'existence de certains problèmes techniques mais aucun cas de grossièreté ou de mauvaise volonté ne m'a été communiqué à ce jour.

Als ik geen concrete gevallen ken, dan kan ik me moeilijk uitspreken. Zonder bewijzen is dat niet mogelijk. Als u mij die gevallen mededeelt zal ik een onderzoek instellen en precieze informatie eisen, zodat ik voor elk van die gevallen een antwoord kan geven.

01.03 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb een tweeledige repliek op de uiteenzetting van de minister.

Mijnheer de minister, ik kan goed begrijpen dat u de werking van alle posten niet persoonlijk kan volgen en u zich moet baseren op de informatie terzake die u van uw diensten ontvangt.

Een tweede element, is er één van appreciatie omtrent de uitnodiging, waarop we zullen ingaan, om u minstens één concreet dossier te bezorgen waarin stap voor stap alle data, uren, bezochte locaties en gekregen reacties voorkomen. Ik meen trouwens dat er de jongste weken dienaangaande ook klachten zijn ingediend bij de federale ombudsman. U zult hoe dan ook genoodzaakt zijn om te antwoorden op vragen om uitleg via de federale ombudsman. Ik ga weliswaar graag op uw voorstel in om u een aantal concrete gevallen voor te leggen, zodanig dat wat ons beiden bekommert, de goede werking van de post in Lagos, opnieuw verzekerd kan worden. Vandaag echter – en voor deze uitspraak neem ik zelf de verantwoordelijkheid – is die goede werking totaal niet verzekerd. Belgen die ter goeder trouw zijn kunnen hun rechten niet laten gelden en dat is onaanvaardbaar.

Als wat ik beweer en waar ik van overtuigd ben een juiste hypothese blijkt te zijn, dan heb ik begrepen dat u bereid bent om de nodige maatregelen te nemen. Daar neem ik alsnog vrede mee, maar ik zal ingaan op uw uitnodiging om u concrete gegevens over te zenden.

01.04 De voorzitter: Mijnheer Leterme, mag ik u een vraag stellen in dat verband? Gaat het over de huidige periode of over vroegere periodes? U hebt het zonder twijfel gezegd, maar ik was even afgeleid.

01.05 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het gaat essentieel over het laatste anderhalf jaar.

01.06 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, het gebeurt nog dikwijls dat ik klachten ontvang van mensen die op sommige posten op een onbeleefde manier werden ontvangen. Systematisch vraag ik uitleg en inlichtingen. Ik wil immers concrete antwoorden kunnen geven aan de mensen die klacht indienen. Dat is al voorgevallen. Het gebeurt dat op sommige posten zulke dingen zich voordoen. Dat is natuurlijk niet aanvaardbaar. Ik neem dan onmiddellijk maatregelen. Op iedere klacht volgde systematisch een onderzoek, omdat ik een goed antwoord wil kunnen geven op die klachten. Soms is dat wettig, soms is het moeilijker beoordeelbaar. Wij doen dat echter systematisch. Geef mij de nodige inlichtingen en u zult een precies en concreet antwoord krijgen. Er zal gevolg aan gegeven worden, dat kan ik u verzekeren.

01.07 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn bereidwilligheid. Ik wil slechts opmerken dat ik een indringer ben in uw commissiewerkzaamheden. Ik kom hier niet zo vaak.

01.03 Yves Leterme (CD&V): Je conçois aisément que vous ne soyez pas personnellement au courant de la situation dans l'ensemble des postes diplomatiques. Je vous communiquerai un dossier dûment étayé. Il me revient, par ailleurs, que des plaintes ont été déposées auprès du médiateur fédéral. Je suis certain que vous prendrez les mesures qui s'imposent.

01.04 Le président: Sur quelle période portent vos informations?

01.05 Yves Leterme (CD&V): Sur les dix-huit derniers mois.

01.06 Louis Michel, ministre: J'examine chaque plainte systématiquement, même s'il n'est pas toujours aisé de juger. Toute information est la bienvenue. Je vous tiendrai au courant.

01.07 Yves Leterme (CD&V): Je ne lance pas d'accusations sans fondement, ainsi que mes informations le confirmeront.

01.08 De voorzitter: U bent hier meer dan welkom. Wij houden u graag hier.

01.09 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik moet aanstands elders zijn.

01.10 De voorzitter: Waarom denkt u dat ik u zoveel tijd geef? U kunt nog ergens anders schade toebrengen.

01.11 Yves Leterme (CD&V): Ik wist niet dat de sympathie en solidariteit tussen bepaalde fracties in de meerderheid nog zo groot was. De laatste twee jaren heb ik met enkele medewerkers nogal wat geïnvesteerd om sommige van die dossiers en één dossier heel concreet te volgen. Ik zeg dit dus niet zo maar. Ik zal u de stukken en documenten bezorgen, zodat uw diensten dit dossier kunnen opvolgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het gebruik van cluster-bommen in Afghanistan" (nr. 5842)

02 Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'usage de bombes à fragmentation en Afghanistan" (n° 5842)

02.01 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is al oud maar jammer genoeg nog actueel. Clusterbommen behoren tot de afschuwelijkste wapens die er zijn, nucleaire wapens niet te na gesproken. Als zij exploderen, verspreiden zij 200 tot 600 kleine bommen – splinters als het ware – die de grootte van een heel voetbalveld bestrijken. Die dingen zijn heel technisch. Ik heb daarover een technische nota gelezen van Human Right Watch. Er zijn een veertigtal types, maar ik ga u daarmee gerust laten. Het is een enorm probleem geweest in een aantal recente oorlogen.

In Vietnam en Laos werden meer dan een half miljoen clusterbommen door de Amerikanen gebruikt. Ook in Kosovo werden ze door de Amerikanen gebruikt en – zeer merkwaardig – ook Nederland heeft er 165 in Kosovo gebruikt. De clusterbommen werden ook in de Golfoorlog gebruikt en recent ook nog in Afghanistan door de Taliban en de Noordelijke Alliantie.

Ik wil een aantal pijnlijke aspecten onderstrepen. Ten eerste, deze tuigen treffen ook en vooral kinderen. Ze zien eruit als voedselpakketten, als speelgoed of als colablikjes. Een paar weken geleden zag ik zelf in Sulejmanija in Koerdistan, Noord-Irak, slachtoffers bij kinderen. Mijnheer de minister, het was huiveringwekkend om kleine kinderen met geamputeerde handen of voeten te zien. De heer Bush zou daar eigenlijk eens moeten gaan kijken.

Ten tweede, deze tuigen zijn jaren nadien nog dodelijk. 10 tot 15% van deze bommen ontploffen niet onmiddellijk en kunnen jaren later nog schade aanrichten.

Ten derde, de tuigen vallen niet onder de categorie

02.01 Ferdie Willems (VU&ID): Les bombes à fragmentation se divisent en bombes de plus petite taille lors de l'explosion. Elles peuvent ainsi couvrir la superficie d'un terrain de football. Les Américains les ont utilisées dans les guerres récentes, y compris en Afghanistan. Ces engins touchent principalement les enfants. En effet, ils ressemblent à des jouets. En outre, comme ils n'explorent pas toujours immédiatement, ils peuvent faire des victimes bien des années plus tard.

Ces bombes ne relèvent pas du Traité relatif aux mines antipersonnel, que les États-Unis n'ont d'ailleurs pas signé. Si le président Bush se rendait sur place, il aurait des raisons de s'indigner moralement et il verrait où se cache le véritable mal.

La Belgique a reçu les félicitations de Kofi Annan pour son engagement contre les armes inhumaines. La Belgique est-elle prête à réclamer l'arrêt de l'utilisation de bombes à fragmentation et à souscrire à une

antipersoonsmijnen omdat ze niet onmiddellijk ontploffen als iemand in de buurt komt. De Verenigde Staten behoren, samen met Turkije, tot de weinige landen die het verdrag op de antipersoonsmijnen niet hebben ondertekend. Mijnheer de minister, de heer Bush zou er goed aan doen om daar te gaan kijken naar wat de economische belangen aan menselijk leed veroorzaken. Dit kan bovendien onder mediabelangstelling en vergezeld door een aantal kerkleiders gebeuren. Dan kan men niet anders dan moreel verontwaardigd zijn. Dan weet men waarvoor men bidt, dan weet men waar het echte kwaad zit.

interdiction des armes de ce type?

Er zijn diverse oplossingen voor dit probleem. Er kan worden verboden om de tuigen in bewoonde gebieden te gebruiken. Men kan deze tuigen onmiddellijk na een conflict opruimen. De VN kunnen worden ingelicht over waar de bommen werden gebruikt en eventueel kunnen ze in kaart worden gebracht. De burgers zouden moeten worden ingelicht. In Irak werd bijvoorbeeld door borden aangeduid waar de tuigen liggen.

Men kan ook de bommen derwijze vervaardigen dat zij zichzelf onmiddellijk vernietigen na gebruik. Een andere mogelijkheid bestaat erin deze aangelegenheid op de internationale agenda te brengen, bijvoorbeeld op de Convention of Conventional Weapons en, last but not least, zou ook het verbod kunnen worden opgelegd om dergelijke wapens te gebruiken.

Op 25 oktober van vorig jaar gaven de Verenigde Staten tot zelfs in het Pentagon toe dat zij dergelijke wapens gebruiken. Zij deden wel een toegeving om de kleur te veranderen. Men maakte ze minder geel en dus minder verleidelijk voor kinderen. Toch stoor ik mij bijzonder aan de uitingen van de Amerikaanse ambassadeur in Laos, toen hij zei dat men niet naar het verleden moet kijken, maar naar de toekomst en dat de Amerikaanse militairen aandacht hebben voor het militaire aspect maar niet voor wat er nadien gebeurt.

Ik beschouw dit als een ontzettend cynische houding, vooral gezien de inspanningen die België heeft ondernomen op het vlak van ontmijning en waarvoor wij trouwens werden gefeliciteerd door Kofi Annan.

Mijnheer de minister, onlangs deed uw collega, minister Flahaut, het betrokken gebied nog aan, waar wij voor miljoenen investeren aan ontmijning. Welnu, ik ben van mening dat voorkomen beter is dan genezen. Met mijn klachten terzake sta ik zeker niet alleen. Immers, staatssecretaris Boutmans verklaarde over het destructieve effect van dergelijke bommen in Laos het volgende: "Als men hier de destructie ziet die een kwarteeuw na de oorlog nog wordt aangericht, dan moet men wel concluderen dat dit een gigantisch schandaal is dat door de internationale gemeenschap wordt doodgezwegen. Voor vele mensen blijft de oorlog op die manier voortduren en ik vind dat wij van een historische verantwoordelijkheid van de VS mogen spreken". De staatssecretaris voegt eraan toe: "Ik kan het overigens niet nalaten mij af te vragen wie aan de productie van deze tuigen miljarden heeft verdiend. Bovendien blijkt hier dat die spullen nog jarenlang slachtoffers zullen maken, nu opnieuw in Afghanistan".

Tot slot, mijnheer de minister, herinner ik u aan ons wetsvoorstel van 10 december 1999, ertoe strekkend het verdrag over de

antipersoonsmijnen uit te breiden tot het gebruik van splinterbommen.

02.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, mijn collega, de minister van Landsverdediging, heeft deze vraag reeds beantwoord en bijgevolg zal ik geen overbodige details toevoegen.

Het soort bommen waarnaar wordt verwezen dient meestal om de landingsbanen te vernietigen en om de vijand direct te treffen. Bij mijn weten werden er in Afghanistan geen clusterbommen uitgerust met antipersoonsmijnen gebruikt.

Daarom hebben de geallieerden de Conventie van Ottawa voor de eliminatie van antipersonenmijnen niet geschonden.

Mijnheer Willems, ik deel veel van uw bemerkingen, maar precies op die vraag kan ik alleen bevestigen wat de minister van Landsverdediging u heeft geantwoord.

02.02 **Louis Michel**, ministre: Le ministre de la Défense nationale a déjà répondu à cette question. Les bombes à fragmentation sont surtout utilisées pour détruire les pistes d'atterrissage. Selon les informations dont je dispose, ces bombes n'ont pas été utilisées en Afghanistan en combinaison avec des mines antipersonnel. Le Traité d'Ottawa n'a donc pas été enfreint.

02.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik weet alvast dat de heer Boutmans mijn verontwaardiging deelt. Ik heb de slachtoffers de visu gezien. Deze bommen richten een onheil aan dat niet humaan is, zelfs niet in oorlogsomstandigheden. Wij hebben de verantwoordelijkheid om alles in het werk te stellen om die dingen niet alleen minder te gebruiken, maar – kort en goed – niet meer te gebruiken. Dat is alles wat ik vraag.

02.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): J'ai vu les victimes de mes propres yeux. Les bombes à fragmentation sont des armes inhumaines qui devraient être interdites en toutes circonstances.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Samengevoegde interpellatie en vraag van**

- de heer **Ferdie Willems** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nieuwe escalatie van geweld in het Nabije Oosten" (nr. 1033)
- mevrouw **Leen Laenens** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Israëlisch-Palestijns conflict" (nr. 6443)

03 **Interpellation et question jointes de**

- M. **Ferdie Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la nouvelle escalade de la violence au Moyen-Orient" (n° 1033)
- Mme **Leen Laenens** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le conflit israélo-palestinien" (n° 6443)

03.01 **De voorzitter**: Mag ik de sprekers vragen om to the point te komen en zich niet te verliezen in algemene beschouwingen die wij kennen?

03.02 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit zijn eigenlijk drie samengevoegde interpellaties, die dateren van december.

03.03 **De voorzitter**: Laten wij niet over de situatie in december spreken.

03.04 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ondertussen blijven die dingen voortduren.

03.05 **De voorzitter**: U bent intussen naar Koerdistan geweest?

03.06 **Ferdie Willems** (VU&ID): Ja, maar die miserie blijft dagelijks onze televisie teisteren. Wij geraken er als het ware aan gewoon. In

03.06 **Ferdie Willems** (VU&ID): Au Proche-Orient, c'est l'escalade à la

de geschiedenis van Israël zijn nooit meer Israëlische en Palestijnse slachtoffers gevallen.

Er zijn een paar lichtpunten. Ik verwijs naar de prille heropstanding van een vredesbeweging aan beide kanten, reserveofficieren die niet meer willen vechten en een aantal gepensioneerde generaals die pleiten voor een terugtrekking uit de bezette gebieden.

Onze regering heeft onder uw impuls, mijnheer de minister, gedeeltelijk tegen de visie van de Verenigde Staten durven ingaan. Wij hebben durven wijzen op de schade die wordt berokkend aan Palestijnse projecten die wij hebben gefinancierd. Mijn eerste vraag zal gaan over die stappen van de Belgische regering.

Kan Arafat de twee voornaamste Palestijnse – als terroristisch omschreven – bewegingen Hamas en Jihad uitschakelen? Wij zitten hier in een bijna schizofrene toestand. Eerst legt men alle middelen van de Palestijnen lam en dan zegt men dat zij niets doen.

Yasser Arafat kan zelf niet meer beschikken over de installaties. Gevangenen en politiekantoren worden platgebombardeerd. Optreden is dan niet meer mogelijk. In Bethlehem mocht Arafat zelfs de kerstvieringen niet bezoeken van katholiek-orthodoxe zijde, want hij zit onder huisarrest. Nu krijgt hij zelfs het verbod om naar Brussel te komen. Daarmee raakt Israël zeer direct ook onze belangen, want op die manier zijn ook onze actiemogelijkheden beperkt.

Mijn derde vraag gaat over de klucht van de Amerikanen om eerst zeven dagen bomvrij te eisen. Niet alleen Europa maar ook de Verenigde Staten zelf hebben dat verzoek onder leiding van Peres afgewezen, want op die manier kan elke terrorist een heel land gijzelen.

Wil men dan de Palestijnse gebieden uitschakelen? Welnu, in december 2001 waarschuwde Peres tijdens een kleine crisis in de Israëlische regering voor de intenties van Sharon om Arafat uit te schakelen, niet minder of niet meer. Nadien heeft Sharon dat zelf uitdrukkelijk bevestigd. Overigens zijn de autonome gebieden waarover de Palestijnen beschikken een klucht, wat ik niet opnieuw zal toelichten, want dat heb ik al meermaals gedaan.

Ook vandaag nog stel ik vast dat Israël Arafat bijna onverholven wilt uitschakelen. Dat is niet meer aanvaardbaar.

Is er sprake van een misbruik van de gebeurtenissen van 11 september 2001? Zeker, zowel de Israëlische ambassadeur, de Israëlische pers als Sharon zelf zeggen in allerlei nota's dat Israël met de Palestijnen doet wat de Verenigde Staten met Afghanistan doen. Daaraan wil ik twee nieuwe elementen toevoegen. Ten eerste, Israël steunt momenteel India onverbloemd in de Kashmir-kwestie met als uitdrukkelijk motief de solidariteit, want volgens Israël wordt ook India geterroriseerd door terroristische bewegingen. Die steun reikt tot en met nucleaire samenwerking, hoewel dat wordt ontkend. Beide landen zeggen slachtoffer te zijn van terrorisme. Ten tweede, geldt hetzelfde voor Turkije, want Israël speelt uitdrukkelijk de kaart van Turkije in het conflict met de PKK en blijft erop aandringen om de PKK op de terroristische lijst te krijgen.

violence. Israël détruit systématiquement les infrastructures palestiniennes, qui avaient notamment été construites à l'aide de fonds européens pour le développement. Arafat n'a pratiquement plus de liberté de mouvement. A-t-on l'intention de l'éliminer personnellement?

Qu'a fait le gouvernement belge pour exprimer son aversion vis-à-vis de l'autorité palestinienne à propos des attentats meurtriers commis, ces derniers jours? La Belgique est-elle d'avis qu'Arafat pourrait éliminer politiquement le Hamas et le Jihad? Est-ce le souhait de l'UE? Comment le gouvernement évalue-t-il l'exigence de Sharon d'une période de sept jours sans attentats à la bombe précédant tout entretien? Comment le gouvernement évalue-t-il la menace israélienne de priver les territoires palestiniens de leur autonomie?

Que pense le gouvernement de la comparaison établie par les Israéliens entre la façon dont ils traitent les Palestiniens et la façon dont les Etats-Unis traitent les Talibans? Subitement, Israël soutient l'Inde dans le conflit du Cachemire et la Turquie dans le conflit avec le PKK. Les abus sont portés au-delà des frontières. Les Etats-Unis ne respectent pas l'équidistance. Après le 11 septembre, les Etats-Unis ont brièvement eu besoin des Arabes et ils ont même évoqué un moment la possibilité d'un Etat palestinien indépendant. Mais cet espoir s'est déjà envolé. Le président Bush refuse de rencontrer Arafat. M. Zini dit qu'Arafat est un mafioso: *capo di tutti i capi*.

La Belgique doit demander au Conseil de sécurité d'intervenir concrètement. Le ministre a déjà été saisi de cette demande au Sénat. Je sais qu'en vertu de la règle de l'unanimité, les Etats-Unis

Het misbruik beperkt zich dus niet alleen tot Israël. Israël breidt dat misbruik zelfs uit tot India, Turkije, het hele Oosten.

Ik kom tot mijn volgende vraag. Is hier nog sprake van een gelijke behandeling door de Verenigde Staten?

Mijn antwoord luidt radicaal neen. Ik heb vroeger reeds gesproken over de miljarden financiële militaire steun. In 2002 was dat 2,7 miljard, sedert 1948 is dat 133 miljard dollar. En nu vragen ze nog eens 916 miljard. Men zegt dat dit de reden was van het bezoek van Sharon aan de Verenigde Staten.

We hebben heel even bij het begin van de crisis na 11 september gehoopt dat er een nieuwe lente kwam, want heel even hadden de Amerikanen de Arabieren nodig en spraken ze zelf van de Palestijnse staat. Maar nu is dat al lang verleden tijd. Bush omschrijft Arafat als een man in wie hij zeer ontgoocheld is. Hij weigert zelfs naar hem te luisteren. Hij acht hem verantwoordelijk voor een wapenlevering via een schip, waarbij ik mij de vraag stel wie dan wapens aan Israël levert. En heel erg vind ik bijvoorbeeld dat de heer Zini zegt dat Arafat een mafiалеider is. Hij noemt hem "misdadiger van alle misdadigers". Ook andere Palestijnse leden worden dus door de Israëlische regering bedreigd. Sharon wordt door dezelfde Zini dan weer een "lief, vaderlijk beertje" genoemd. De distantie is hier absoluut afwezig. Ook in dat opzicht verliest de Verenigde Staten haar geloofwaardigheid.

Ik heb een heel concrete aanbeveling en ik ga me beperken tot allerlei dingen die mogelijk zijn. Wij zouden concreet en nog altijd volgens die gelijke behandeling, die de minister terecht aanklaagt, willen pleiten voor een concrete tussenkomst van België in de Veiligheidsraad. Dit werd in de Senaat al gevraagd door senatoren Maertens, Laloy en Galand. U hebt daarop toen, naar mijn smaak voldoende maar niet duidelijk genoeg, geantwoord dat u die discussie wel wil aanzetten, dat die discussie nog vervat zit in de verklaring van Laken, maar dat dit niet mogelijk is omdat een aantal Europese landen en de Verenigde Staten dat niet willen. Wij kunnen niet tussenbeide komen zolang er geen consensus is. Dat mag ons evenwel niet beletten om in die richting verder te gaan.

U hebt het over "prudence" en "pédale douce", maar ik wil toch vragen om vanuit België duidelijkere signalen te geven in verband met die steeds onmenselijker wordende agressie in Palestina en Israël.

Ten tweede, mijnheer de minister, vraag ik naar de stand van zaken in de oude discussie – die hier al vaak is aangebracht – over Israëlische producten die tegen elke Europese regelgeving in op onze markten blijven verschijnen. U hebt vroeger al geantwoord dat een aantal landen – Frankrijk, Duitsland, Nederland – dwarsliggen bij het formuleren van een duidelijk Europees standpunt. België heeft echter wel de mogelijkheid om aan de eigen grenzen deze producten weren. Zijn er hiertoe instructies gegeven?

We zien dat de Vlaamse regering die samenwerkingsakkoorden wel durft opzeggen, tot grote consternatie van Israël. Ik bespaar u de krantenkoppen, maar de reactie is werkelijk buitenmatig. In de Senaat hebt u over hetzelfde thema reeds geantwoord dat er op 21 mei 2001, 23 en 24 juli 2001, 8 en 20 november 2001 met Israël en de Europese landen vergaderingen zijn geweest, maar dat er nooit een oplossing

doivent également donner leur accord mais cela ne doit pas nous empêcher de continuer à exprimer notre point de vue.

Les produits israéliens continuent à arriver sur le marché belge. A-t-on donné des instructions pour s'y opposer? Nous ne devons pas attendre le reste de l'Europe. La Flandre a suffisamment d'audace pour suspendre des accords de Coopération. Certes, les avertissements du ministre portaient d'une bonne intention, mais dans la pratique, il n'en est pas tenu compte.

Israël se définit lui-même comme un Etat juif; il n'a pas de Constitution mais 25 lois fondamentales dans lesquelles les droits de l'homme sont subordonnés à la déclaration d'indépendance de l'Etat juif. Par conséquent, Israël ne peut être considéré comme un Etat démocratique. Il n'y a pas non plus de séparation, telle que celle que nous connaissons, entre l'Etat et la religion. Le divorce est remis en cause en Israël, la religion figure sur les cartes d'identité. L'hébreu est la seule langue reconnue, les partis politiques n'ont pas le droit de renier la religion juive.

En Israël, la population arabe fait l'objet d'une discrimination de fait. Les Bédouins sont également discriminés sur le plan de l'enseignement et des équipements collectifs.

Quelles sont les mesures envisagées?

werd bekomen. U hebt verwezen naar de Europese Commissie die in 23 november 2001 een waarschuwing heeft uitgestuurd en u hebt verwezen naar het Spaanse voorzitterschap. Die waarschuwingen zijn allemaal wel goed bedoeld, maar op het terrein doet Israël gewoon zijn zin.

Ten derde, wil ik het hebben over een rapport over het juridisch statuut van de staat Israël. Een aantal juristen heeft dat onderzocht. Ik ben tot zeer onthutsende vaststellingen gekomen. Ten eerste, Israël definieert zichzelf als een Joodse staat. Het land heeft geen grondwet. Het heeft wel een serie van 15 fundamentele wetten, waarvan de laatste dateert van 1992. Ik citeer de onthutsende inhoud ervan: "Mensenrechten moeten worden geïnterpreteerd aan de hand van – lees "ondergeschikt worden aan" – de onafhankelijkheidsverklaring van Israël als Joodse en democratische staat". Als grondwet kan dat tellen.

Nergens is er sprake van een discriminatiewet. Nergens is discriminatie strafbaar en de facto vreest men dat de grote nataliteit van de Palestijnen een gevaar is voor de toekomst. Louter grondwettelijk kan Israël dus niet eens als een democratische staat worden gekwalificeerd.

Idem voor de binding staat en godsdienst. Er is dus geen scheiding tussen kerk en staat zoals wij dat kennen. De religieuze partijen hebben een kleine 20% in de Knesset. Paspoorten in Israël vermelden godsdienst, afstamming en ras. Er is een hele discussie over de burgerlijke echtscheiding. In de wetgeving staat zelfs dat het partijen verboden is het Joodse karakter van de staat Israël in vraag te stellen. Een Arabische partij mag zelfs dat niet doen. Er is de taal: enkel Hebreeuws is de officiële taal. Er is geen universiteit voor de Arabische minderheid van 20%. Ook in lager en middelbaar onderwijs zijn er grote problemen. Er zijn ook de feitelijke discriminaties: in de begrotingen krijgen de Arabische gemeenten systematisch minder geld; er is 13 miljoen sjekel voor gemeentebelasting, waarvan 4% voor de Arabische bevolking van 18%. Als men in Israël komt, ziet men dat. Men ziet dat Arabische gemeenten minder aan hun trekken komen.

03.07 De voorzitter: Ik moet u toch even onderbreken. Er staan 28 punten op de agenda. Men vraagt een algemeen debat over het Midden-Oosten. Dan houdt men nog interpellaties en stelt men nog vragen. Ik stel mij niet in de plaats van de minister, maar de tijd van iedereen is beperkt. Ik pleit voor een rationeel tijdsgebruik. Als men dan volgende keer weer naar een algemeen debat over het Midden-Oosten vraagt, zal ik niet meer meewerken aan de organisatie daarvan. Het heeft geen zin om de minister een algemeen debat hierover te vragen, samen met de Senaat, als men dan weer hetzelfde herhaalt in de commissie. Ik vraag u om te besluiten.

03.08 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit zijn drie interpellaties. Men heeft mij gevraagd om die tot een interpellatie samen te voegen. Ik was daartoe bereid. Ik ben nu tien minuten bezig.

03.09 De voorzitter: Toch vraag ik u te besluiten.

03.10 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dat wil ik in alle

vriendschap doen. Ambtenaren hebben slechts 2,3%. Het zijn Arabieren. In de privé-sector liggen de lonen hoger. Dan kom ik tot de Bedoeïenen. Ook daar is er een onderscheid. Er zijn een zevental erkende dorpen en daar is de situatie al erg. Dan zijn er nog niet erkende dorpen en daar is helemaal geen onderwijs, nutsvoorzieningen, telefoon, water en elektriciteit. Ook in dat opzicht is Israël alleszins geen democratische staat.

03.11 De voorzitter: Ter informatie, op 12 maart 2002 wordt er een debat georganiseerd over het Midden-Oosten.

03.12 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit zijn drie vragen, ingediend op 3 en 6 december 2001. Ik verwijt niemand dat.

03.13 De voorzitter: U bent ook af en toe afwezig geweest.

03.14 Ferdie Willems (VU&ID): Eén keer.

03.15 De voorzitter: Ik heb veel sympathie voor u, mijnheer Willems, maar u bent ook veel afwezig geweest.

03.16 Ferdie Willems (VU&ID): Eén keer.

03.17 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, aansluitend bij de interpellatie wil ik nog twee punten onder de aandacht brengen.

Ten eerste, is er de problematiek van de schadevergoeding. Volgens de Europese Commissie zouden de Europese lidstaten samen met de commissie een gezamenlijke lijst opmaken van de schade die het Israëlische leger aanricht en heeft aangericht aan de burgerlijke infrastructuur in de Palestijnse gebieden die met geld van de Europese Unie werden betaald. Onder andere Frankrijk suggereert dat de Europese Unie best een schadevergoeding zou vragen. Als gevolg van de volledige Israëlische afgrenzing van en binnen de Palestijnse gebieden bedraagt de economische activiteit ongeveer de helft van voorheen. Dat heeft uiteraard een grote impact op het welzijn van de Palestijnen. Voor de Intifada bedroeg de werkloosheid 12,7%. Vandaag is dat 48%. Een derde van de Palestijnse bevolking zou in armoede leven. Het commerciële deficit zou voor het jaar 2001 op 1,55 miljard dollar zijn geschat.

Ten tweede, wordt een enorme economische schade opgelopen door het niet-doorstorten van de BTW door de Israëlische verantwoordelijken naar de Palestijnse autoriteit. Dat is in tegenspraak met de akkoorden van Oslo. Ook dit zou voor de Palestijnen een verlies van 65 miljoen dollar per maand betekenen.

De Palestijnse gebieden beschikken niet over een eigen exportinfrastructuur. Zij kunnen dus zelf geen douanediens ten uitbouwen. Palestina behoort voor België toch tot de 25 concentratielanden voor de ontwikkelingssamenwerking. Per jaar besteden wij 30 miljoen euro voor de uitbouw van een leefbare Palestijnse staat. Dit is een belangrijk gebaar, gezien de verliezen die nu worden geleden.

Mijnheer de minister, ten eerste, werd al een precieze inventaris opgemaakt van de mogelijke schade? België zou daarbij relatief gespaard gebleven zijn.

03.17 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): La Commission européenne souhaiterait inventorier les dégâts causés par l'armée israélienne aux infrastructures civiles financées par l'UE dans les territoires palestiniens. Ces destructions font partie d'une stratégie inacceptable menée par le gouvernement Sharon. La France insiste pour qu'un dédommagement soit exigé.

Le peuple palestinien souffre énormément. Les activités économiques palestiniennes ont été réduites de moitié et la moitié de la population est sans emploi. Par ailleurs, Israël enfreint les accords d'Oslo en ne versant pas les recettes de la TVA à l'Autorité palestinienne, ce qui représente une perte mensuelle de 65 millions de dollars. Ceci-dit, la Palestine reçoit annuellement 30 millions d'euros de la Belgique sous la forme d'aide au développement.

Un inventaire européen a-t-il été dressé et qu'en adviendra-t-il? Le gouvernement belge va-t-il mettre Israël en demeure de payer les arriérés de TVA? Qu'en est-il du contrôle de l'origine des produits d'importation israéliens?

Ten tweede, is er de vraag van de Europese Unie om een standpunt in te nemen en dat onderwerp aanhangig te maken. Deelt België dat Europees standpunt? Is België bereid om te reageren en de Israëlische regering aan te manen om de akkoorden van Oslo na te leven om de achterstallige BTW door te storten?

Mijn derde vraag sluit aan bij de vraag van de heer Willems in verband met de controle op de herkomst van importproducten uit Israël.

03.18 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik heb vaak het gevoel dat ik systematisch mededelingen herhaal. Hiermee bedoel ik dat ik thans eigenlijk weinig nieuws kan aankondigen, hoewel ik zal proberen het standpunt van België dat ik gisteren nog verdedigde in de Europese Raad, weer te geven.

Teneinde onze positie te verduidelijken inzake de dramatische toestand in het Midden-Oosten, wens ik te herinneren aan de conclusies van de Europese Raad van Laken. Hierin wordt onder andere bepaald dat om te kunnen onderhandelen, het terrorisme uit te roeien en vrede te stichten, Israël de Palestijnse autoriteiten en haar verkozen president Yasser Arafat, nodig heeft als partner. Ik durf hieraan zelfs toe te voegen dat het dankzij de Europese positie is, dat vandaag de Palestijnse autoriteiten en Arafat nog steeds worden beschouwd als een partner in dat conflict.

Mocht de Europese Unie een dergelijk standpunt niet hebben ingenomen, dan zou de situatie thans misschien nog veel chaotischer zijn geweest; daarvan ben ik overtuigd. Dat bewijst meteen dat Europa tot op heden wel een positieve rol speelde in dat conflict. Voorts herinner ik eraan dat zulks gebeurde onder Belgisch voorzitterschap.

De Europese Unie roept uiteraard de Palestijnse autoriteiten nogmaals op om alles in het werk te stellen om terreurdaden te voorkomen. Precieze handelingen worden gevraagd zowel van de Israëlische als van de Palestijnse autoriteiten.

Aan de Palestijnse autoriteiten wordt de ontmanteling gevraagd van de terroristische netwerken van Hamas en de Islamitische Jihad, inclusief de arrestatie en de vervolging van alle verdachten en het organiseren van een openbare oproep in het Arabisch om de gewapende Intifada aan te zetten tot een staakt-het-vuren.

Aan de Israëlische autoriteiten wordt de terugtrekking gevraagd van haar strijdkrachten, de stopzetting van de buitengerechterlijke executies en de opheffing van de afsluiting van bepaalde gebieden en van alle aan het Palestijnse volk opgelegde beperkingen, de bevestiging van de bouw van nederzettingen en de stopzetting van de operaties tegen de Palestijnse infrastructuur.

De Europese Raad bepaalt ook dat de uitvoering van deze verbintenissen een vastberaden optreden vergt, zowel van de Palestijnse als van de Israëlische autoriteiten.

De onmiddellijke en onvoorwaardelijke uitvoering van het plan met betrekking tot een staakt-het-vuren en van de aanbevelingen van de

03.18 **Louis Michel**, ministre: Je n'ai pas grand-chose de neuf à vous annoncer à ce sujet. Notre attitude à l'égard de la situation dramatique au Moyen-Orient a été définie dans les conclusions du Sommet de Laeken de décembre 2001. Pour mettre un terme au terrorisme, Israël a besoin de l'Autorité palestinienne et de Yasser Arafat comme partenaire. M. Arafat doit être suffisamment fort et tout mettre en œuvre pour endiguer le terrorisme.

Que réclamons-nous précisément? Que l'Autorité palestinienne démantèle le Hamas et le Jihad, qu'elle arrête tous les suspects et les poursuive en Justice. Qu'Israël retire ses troupes et mette un terme aux exécutions, qu'il cesse d'entraver la liberté de mouvement du peuple palestinien, qu'il n'établisse plus de colonies et qu'il cesse d'endommager l'infrastructure palestinienne.

Le dialogue politique doit reprendre. Il est impératif, à cet effet, d'instaurer un cessez-le-feu et de mettre en œuvre les recommandations du Comité Mitchell. Le Conseil européen estime qu'un arbitre impartial pourrait faciliter les choses. Il faut aboutir à une action commune de l'Union européenne, de l'ONU, des Etats-Unis, de la Fédération russe et des pays arabes. Javier Solana est actuellement occupé à établir les contacts nécessaires à la réalisation de ce projet.

La Belgique estime que toute action visant à affaiblir l'Autorité

commissie Mitchell zijn de enige uitwegen om de politieke dialoog te hervatten.

De Europese Unie blijft ervan overtuigd dat de invoering van een onpartijdig toezichtmechanisme in het belang is van beide partijen en is bereid actief aan de ontwikkeling van een dergelijk mechanisme deel te nemen. Zowel de Europese Unie als België blijven er stellig van overtuigd dat een vastberaden en onderling optreden van de Europese Unie, de Verenigde Naties, de Verenigde Staten, de Russische Federatie en van de meest betrokken Arabische landen onontbeerlijk en dringend is. Te dien einde gaf de Europese Raad aan de hoge vertegenwoordiger Javier Solana, de opdracht over te gaan tot het leggen van de nodige contacten.

Gezien het voorgaande, is het mogelijk de nauwkeurige vragen als volgt te beantwoorden.

Net zoals de Europese Unie, meent België dat de destabilisering van de Palestijnse autoriteiten niet zal bijdragen tot het beëindigen van de cyclus van geweld. De Palestijnse autoriteiten zullen daarentegen moeten worden geholpen om de verantwoordelijkheden op te nemen die zij dragen ingevolge de ondertekende akkoorden.

Het eisen van een periode van volledige kalmte van zeven dagen is zowel voor België als voor Europa onaanvaardbaar. Ik zal daarop later terugkomen. Dit zou neerkomen op een vetorecht in de handen van de extremisten om de hervatting van het politieke proces en de onderhandelingen te dwarsbomen.

Ik denk niet dat het nuttig is om parallellen te trekken tussen de Palestijnse en de Afghaanse situatie. De ontstaansgeschiedenis, de partijen en de toestanden zijn verschillend. Zij mogen elkaar niet tot voorbeeld dienen.

Het engagement van de Verenigde Staten in het Midden-Oosten is vanzelfsprekend uiterst belangrijk om een oplossing voor de crisis te vinden. Het is echter duidelijk dat deze taak de Amerikanen even zwaar valt als de Europeanen, zolang de bij het conflict betrokken partijen geen duidelijke wil tonen om uit de huidige patstelling te geraken. Compromisbereidheid en samenwerkingszin maken plaats voor wraakzucht en confrontatie.

De Raad voor Algemene Zaken van 18 januari 2002 heeft de vernieling van Palestijnse infrastructuurwerken, die met financiële steun uit de Europese Unie zijn opgericht, streng veroordeeld. De Europese Unie behoudt zich het recht voor om een vergoeding voor de aangerichte schade op te eisen. Dit lijkt mij in deze omstandigheden de gepaste houding. De eis tot onmiddellijke terugbetaling zou neerkomen op een uitzichtloze discussie over de oppervlakkige en diepe oorzaken van de vernielingen. Deze discussies zouden het vredesproces niet vooruithelpen, maar integendeel de Europese Unie en de betrokken partijen afleiden van de werkelijke problemen die zich op het terrein voordoen.

Ik heb nog twee laatste opmerkingen.

Gisteren vond een vergadering van de Raad voor Algemene Zaken plaats. Wij hebben daar een non-paper – een document dat geen

palestinienne ne contribuera pas à mettre un terme à l'interminable surenchère d'actes de violence. Il faut au contraire aider cette Autorité à assumer ses responsabilités. Sur ce plan, notre Présidence de l'UE a réalisé des avancées considérables. En tout état de cause, l'exigence d'une trêve de sept jours est inacceptable.

Il est inopportun de comparer la situation du Proche-Orient et de l'Afghanistan. Les dissimilitudes entre les deux sont trop nombreuses.

On ne surmontera pas cette crise sans l'intervention des Etats-Unis. Mais il faut aussi, évidemment, que les responsables locaux montrent qu'ils sont déterminés à sortir de l'impasse.

Le Conseil Affaires générales du 28 janvier a condamné sévèrement la destruction d'infrastructures civiles financées par l'Europe. L'Union européenne a le droit d'exiger des dommages-intérêts mais, pour l'instant, cela ne déboucherait que sur des palabres sans fin qui feraient plus de tort que de bien au processus de paix.

Le Conseil des Affaires générales s'est tenu hier. A cette occasion, l'Allemagne, les Pays-Bas et la Grande-Bretagne ont rompu le consensus de Caceres sur l'absence de perspectives offertes par la liaison d'exigences en matière de sécurité et d'avancées politiques. Nous avons déjà élaboré une série de mesures sur la base de ce consensus, de sorte que la déception est grande, aujourd'hui. Je reste convaincu qu'une certaine sécurité ne pourra être garantie que si l'on enregistre des avancées politiques et non l'inverse.

Je ne trouve pas très élégant de remettre un consensus en question au bout d'une semaine

officieel statuut heeft – gekregen, dat verwijst naar de informele raad van Caceres. In Caceres hebben wij, volgens mij, een zeer goede consensus bereikt. Wat was het nieuw element in die consensus? Wij hebben het idee aanvaard dat, zolang de koppeling tussen de veiligheidseisen en het politiek proces blijft bestaan, er eigenlijk niets kan vooruitgaan. Als men die koppeling maakt – zeven dagen volledige kalmte – heeft men geen perspectief voor een politieke dialoog. Daarover was in Caceres een consensus bereikt, maar gisteren is die consensus gebroken. België, Frankrijk en nog enkele andere landen werden op dat vlak geïsoleerd en het document werd niet door iedereen goedgekeurd. Duitsland, Nederland en Groot-Brittannië hadden daar moeite mee. Ik moet wel zeggen dat het standpunt van Groot-Brittannië veeleer gematigd was. Dat land hanteerde niet de felste argumenten.

Toen bleek dat niet iedereen het document kon goedkeuren, hebben wij besloten de heer Solana naar het Midden-Oosten te sturen. Hij zou daar normaal verschillende dagen moeten blijven om met alle partijen contact op te nemen. Hij moet goed tonen dat wij alle vredesinitiatieven – zoals die van Peres-Abu Allah, Bailing en Yasser Rabu – steunen. Er groeit iets in Israël. Wij steunen natuurlijk alles dat in de richting van vrede gaat.

Dat is mijn antwoord. Ik moet toegeven dat ik gisteren, zoals andere leden van de Raad, een gevoel van ontgoocheling had. Wij vonden het standpunt dat wij in Caceres hadden ingenomen, een goed standpunt. Wij hadden in een reeks maatregelen voorzien die het mogelijk maken opnieuw een politiek perspectief te creëren.

Dit kon een referendum over een verkiezing zijn, of een conferentie met de Verenigde Staten, de VN, Rusland, de Europese Unie en sommige Arabische landen. Dit was een voorstel van het Belgisch voorzitterschap dat nog steeds ter tafel ligt. De wederzijdse erkenning van de twee staten is een ander voorbeeld uit het lijstje van doelstellingen. Dit blijft zo. Officieel werd dit niet goedgekeurd. Onze tekst streefde naar een ontkoppeling tussen de veiligheidseisen en het politieke proces. Veiligheid kan, ons inziens, niet verzekerd worden zonder politiek proces. Alleen een politiek proces kan veiligheid verzekeren. Over dit standpunt was een consensus bereikt in Caceres. Bepaalde landen zijn gisteren op hun standpunt teruggekomen. De tekst van de consensus wordt opzij geschoven. Ik ben ontgoocheld over de wending van gisteren. Ik ben zwaar tussenbeide gekomen om dit te vermijden. Het valt moeilijk te begrijpen dat men een bereikte consensus een week later opzij schuift. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat er zwaar gelobbyd is geweest. Het is een weinig elegante manier van werken. Ik heb daarop gewezen. De minst slechte oplossing is Solana te sturen met een reeks voorstellen uit de nota. Wat er overblijft van de nota is niets meer of niets minder dan de Verklaring van Laken. In Caceres hadden we onder druk van Frankrijk en België vooruitgang geboekt.

03.19 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, ik wens twee bedenkingen te formuleren. Dat België en uzelf zich hebben ingespannen om een aantal excessen tegen te houden, betwijfel ik geenszins. Integendeel, ik dank u voor de inspanningen die u hebt geleverd. Wat de ontmanteling aan beide zijden betreft, zit ik eveneens op uw golflengte. Mijn interpellaties over Israël maar ook over misbruiken aan Palestijnse zijde bewijzen dat.

seulement; cela donne à penser qu'un lobby puissant a opéré. Monsieur Solana va donc une nouvelle fois se rendre dans ce territoire pour de nouveaux pourparlers.

03.19 Ferdie Willems (VU&ID): Je reconnais et je salue le fait que la Belgique et le ministre se sont efforcés de prévenir les excès. Nous sommes également sur la même longueur d'onde au sujet des démantèlements de part et

Wat de vredesmacht betreft, blijf ik op mijn honger zitten. U verdedigt de vredesmacht. Op het terrein gebeurt er echter niets. U hebt toegelicht waarom. De Verenigde Staten willen geen vredesmacht. Bovendien blokkeren Duitsland, Nederland en Groot-Brittannië elke opening. Idem dito voor sancties inzake niet toegelaten producten. In de praktijk betekent dit dat Israël de facto zijn zin krijgt en de anderen niet. Het immobilisme betekent niet dat de beide partijen op het terrein evenveel aan hun trekken komen. Integendeel, een van de twee partijen krijgt zijn zin, de andere niet.

Ik treed uw standpunt bij dat er geen parallellen mogen worden getrokken. Israël blijft steeds herhalen dat hetgeen zij met de Palestijnen doen hetzelfde is als hetgeen de Verenigde Staten doen met het terrorisme in Afghanistan. Ik heb twee nieuwe voorbeelden aangehaald. In India en Turkije speelt Israël die kaart uit. Ik stel vast dat we daar machteloos tegenover staan. Idem dito voor de Verenigde Staten. U zegt terecht dat er compromissen moeten worden gesloten. Welk compromis sluit de VS? Geen enkel, zij steunen door dik en dun, in woord en daad en vooral met geld en militaire inspanningen een van de twee partijen.

Daar deel ik met u de ontgoocheling en machteloosheid. Wanneer u zegt dat u zich gepakt voelt door een lobby, dan weet u ook waar die zit, namelijk in de VS.

Mijnheer de minister, ik blijf met mijn machteloosheid zitten. Daarom dien ik een eenvoudige motie van aanbeveling in, want ik wil de kar zeker niet overladen. Ik heb het in mijn motie niet over het terugtrekken van ambassadeurs of over discussies over wapenleveringen. De motie bevat slechts twee elementen: we moeten in Europa en in de VN blijven aandringen op een vredesmacht in de Palestijnse gebieden en we moeten maximale steun blijven bieden aan initiatieven om te komen tot gesprekken als allereerste stap naar vrede in Israël en Palestina. Volgens mij kan een motie, gesteund door het Parlement, een steun betekenen voor uw beleid, dat ik in deze bijtreed.

03.20 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik deel ook de ontgoocheling van de minister. Ik had toch ook nog een vraag in verband met de problematiek van de BTW-terugstorting. Wordt dit gegeven gebruikt bij de onderhandelingen? Het lijkt mij toch een belangrijk iets voor de economische situatie van Palestina.

03.21 Minister Louis Michel: Ik wil antwoorden op de oorsprongregels in de bezette landen. De commissie heeft een advies gepubliceerd om de importeurs te verwittigen dat sommige rechten kunnen worden opgeheven. Ten gronde zijn de Europese en de Israëlische experts bezig met de onderhandelingen en debatten over de uitwerking van procedures die zulks kunnen beletten. De onderhandelingen zijn volop aan de gang. De Europese Unie zit, wat dat betreft, op dezelfde golflengte, maar op het ogenblik kunnen wij geen radicalere maatregelen nemen. Ze zouden toch zonder effect blijven.

Mijnheer Willems, ik voel mij niet "gepakt" door de lobby. Ik denk niet dat ik mij op die manier heb uitgedrukt. Ik heb alleen het gevoel gehad dat tussen Carceres en gisteren bepaalde gesprekken met sommige

d'autre.

Je reste cependant sur ma faim pour ce qui est de la force de rétablissement de la paix et des sanctions concernant les produits importés. Cet immobilisme n'équivaut toutefois pas à un statu quo sur le terrain. A chaque fois, Israël obtient ce qu'il veut.

Pour ce qui est des déclarations et des comparaisons opérées par Israël, nous sommes impuissants.

Aux dires du ministre, il faut conclure des compromis. Mais quels compromis les Etats-Unis ont-ils conclus? Ils soutiennent envers et contre tout une des parties en présence. Je me sens impuissant.

Je dépose donc une motion de recommandation toute simple dans laquelle je demande que nous continuions à réclamer l'envoi d'une force de paix dans les territoires concernés et à soutenir les initiatives qui tendent vers l'ouverture de négociations. Cette motion est l'expression de notre soutien à la politique du ministre.

03.20 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Le ministre peut-il me donner une réponse concrète en ce qui concerne la restitution de la TVA?

03.21 Louis Michel, ministre: Les importateurs ont été informés du fait que certains droits pourraient être supprimés.

Les experts se penchent sur des procédures. L'Union européenne est sur la même longueur d'onde mais nous ne pouvons toutefois pas prendre des mesures radicales.

Je me demande ce qui s'est passé entre la rencontre à Carceres et la

landen hadden plaatsgehad. Immers, ik kan niet op een andere manier verklaren waarom het standpunt tussen Carceres en gisteren is gewijzigd. Ik wil dus niet spreken over een lobby.

journée d'hier. Je ne dis pas qu'il y a eu intervention de véritables lobbies et, par précaution, je n'évoquerai certainement pas l'un ou l'autre lobby en particulier.

03.22 Ferdy Willems (VU&ID): U hebt het woord "lobby" wel gebruikt.

03.23 Minister Louis Michel: Ik heb daarbij niet gezegd aan wie ik dacht als ik daarover sprak. Wij moeten voorzichtig zijn. U kunt nooit weten.

03.24 Ferdy Willems (VU&ID): Er is een verschil tussen u en ik. U moet voorzichtiger zijn dan ik. Ik mag dingen zeggen die u misschien niet kunt zeggen.

03.25 Minister Louis Michel: Dat weet ik en dat is pijnlijk. Ik begrijp u.

Moties Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer Ferdy Willems

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

vraagt de regering

1. om op de internationale fora (EU en VN) aan te dringen op het sturen van een vredesmacht naar Israël en de Palestijnse gebieden;
2. om maximale steun te verlenen aan voorstellen, initiatieven of bewegingen die de betrokken partijen weer aan de onderhandelingstafel kunnen krijgen als broodnodige eerste stap naar een duurzame vrede in Israël en Palestina."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de M. Ferdy Willems

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,

demande au gouvernement

1. de plaider vigoureusement dans les forums internationaux (Union européenne et ONU) en faveur de l'envoi d'une force de paix en Israël et dans les territoires palestiniens;
2. de soutenir au maximum les propositions, initiatives ou mouvements susceptibles d'amener les parties concernées à entamer de nouvelles négociations, première étape indispensable sur la voie d'une paix durable en Israël et en Palestine."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Pierre Chevalier, Jacques Simonet en Dirk Van der Maelen.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Pierre Chevalier, Jacques Simonet et Dirk Van der Maelen.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

03.26 De voorzitter: Wij komen thans bij punt 4 van de agenda. Ik stel echter vast dat punt 14 van de agenda twee vragen bevat eveneens van de heren Josy Arens en Ferdy Willems die ook over het

Letzeburgs handelen. Ik stel voor deze vragen samen te voegen.

03.27 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit zijn twee totaal verschillende zaken.

03.28 De voorzitter: Het Letzeburgs en het Letzeburgs?

03.29 Ferdy Willems (VU&ID): Neen, het Europees Handvest voor de regionale taal en de Letzeburgse taalminderheid zijn twee totaal verschillende zaken.

03.30 De voorzitter: Mijnheer Willems, uw eerste vraag gaat over de situatie van de Letzeburgse taal. Uw tweede vraag handelt over de vraag van de Letzeburgssprekende minderheid om in ons land als nationale minderheid te worden erkend. Ik weet dat ik voor dat overdreven soort van aandacht minder gevoelig ben, wellicht minder dan andere leden van deze commissie, maar men zal mij toch eens de nuance moeten uitleggen.

Ik zal u dus aandachtig beluisteren wanneer u de nuances tussen de twee verschillende vragen zult uitleggen.

Voor de goede werking van deze commissie stel ik evenwel voor om ze samen te behandelen, ook al zijn ze verschillend. U krijgt zelfs de gelegenheid om, onmiddellijk na het stellen van deze vraag, andere werkzaamheden op te zoeken.

03.31 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, u vergelijkt appels met citroenen. Waalse prominenten (...)

03.32 De voorzitter: De heer Arens, die onverdacht is terzake, heeft gevraagd zijn vragen samen te mogen stellen.

Ik geef de heer Arens dus de toestemming om zijn vragen samen te stellen.

Ik waarschuw u nu reeds: de heer Arens zal twee tot drie zinnen in het Letzeburgs uitspreken. U moet dus goed opletten.

04 Questions jointes de

- M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la charte européenne des langues régionales et minoritaires" (n° 5899)
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de la langue luxembourgeoise" (n° 5968)
- M. Joseph Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la minorité de langue luxembourgeoise" (n° 6209)
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la demande de la minorité de langue luxembourgeoise d'être reconnue comme minorité nationale" (n° 6234)
- M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'état d'avancement de la ratification de la Convention du Conseil de l'Europe relative à la protection des minorités" (n° 6359)
- M. Bart Laeremans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales" (n° 6465)

04 Samengevoegde vragen van

- de heer Josy Arens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Europees Handvest voor regionale of minderheidstalen" (nr. 5899)
- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de situatie van het Letzeburgs" (nr. 5968)

- de heer Joseph Arens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Luxemburgssprekende minderheid" (nr. 6209)
- de heer Ferdij Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de vraag van de Luxemburgse taalminderheid in ons land om erkend te worden als nationale minderheid" (nr. 6234)
- de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stand van zaken in verband met de ratificatie van de Conventie van de Raad van Europa inzake de bescherming van de minderheden" (nr. 6359)
- de heer Bart Laeremans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bescherming van nationale minderheden" (nr. 6465)

04.01 Josy Arens (PSC): *(M. Arens prononce quelques mots en Luxembourgeois dont voici la traduction française.)* "Je suis très heureux de pouvoir parler luxembourgeois dans cette salle. J'espère qu'aujourd'hui, nous ferons un grand pas pour que cette langue puisse être reconnue dans notre pays. Vingt-cinq mille Belges franchissent la frontière tous les jours et travaillent au Grand-Duché du Luxembourg."

Monsieur le président, je vous remercie de m'avoir autorisé à parler ma langue maternelle dans cette assemblée.

Monsieur le président, monsieur le ministre, le luxembourgeois, langue germanique, est classé par les philologues et les linguistes sous la dénomination de francique-mosellan occidental ou francique-luxembourgeois. Le luxembourgeois est parlé dans le pays d'Arlon, contigu au Grand-Duché du Luxembourg et son territoire correspond, plus ou moins, à l'arrondissement d'Arlon.

L'Arelerland forme une unité historique et toponymique délimitée par plus de huit mille toponymes germaniques. Il n'existe pas de chiffre officiel mais les estimations des recherches universitaires avancent le chiffre de vingt mille locuteurs de langue maternelle. Il n'en reste que vingt mille pour la raison que, suite aux différentes guerres mondiales et particulièrement la deuxième, le luxembourgeois a quasiment été interdit dans les écoles, y compris dans les cours de récréation.

Lors d'un récent sondage organisé, dans toute la province, dans le cadre du projet européen "la langue du voisin", 14% de la population affirmait avoir, au moins, des notions de la langue luxembourgeoise. Les défenseurs du luxembourgeois souhaitent que la Belgique signe, ratifie et commence à appliquer la charte européenne des langues régionales et minoritaires, comme le font la plupart des pays de l'Union européenne.

Cette charte rend, en effet, possible une mise en place de structures de protection des groupes linguistiques régionaux minoritaires. Son application pourrait constituer le début d'une ère nouvelle pour la langue luxembourgeoise dans notre pays. C'est d'autant plus intéressant, comme je l'ai déjà signifié, que le Grand-duché du Luxembourg offre plus de vingt-cinq mille postes de travail à des Belges. La connaissance de la langue luxembourgeoise est un avantage incontestable pour accéder à un poste de travail dans ce pays et cela d'autant plus que la pression de la langue allemande est très forte aujourd'hui et risque de l'être encore plus dans le futur. Ce phénomène pourrait nous coûter certains postes si nous ne travaillons pas au niveau linguistique.

04.01 Josy Arens (PSC): Ik ben zeer blij dat ik in deze zaal het woord kan nemen in het Letzeburgs. Ik hoop dat wij vandaag een grote stap kunnen doen in de richting van de erkenning van deze taal.

Zo'n 25.000 Belgen steken dagelijks de grens over om te gaan werken in het Groothertogdom Luxemburg.

Het Letzeburgs, een Germaanse taal die onder meer in het arrondissement Aarlen gangbaar is, wordt door 20.000 mensen gesproken, en 14% van de bevolking van de provincie zegt een basiskennis te hebben van het Moezelfrankisch.

De verdedigers van het Letzeburgs willen dat België het Europese Handvest voor regionale talen of talen van minderheden ondertekent, ratificeert en in toepassing brengt. Overeenkomstig dat Handvest kunnen structuren worden gecreëerd om regionale minderheidstaalgroepen te beschermen.

Duizenden Belgen werken in het Groothertogdom Luxemburg, en de kennis van het Letzeburgs is dan ook een troef om in dat land een baan te vinden.

Wanneer zal ons land zich ertoe verbinden dat Handvest te ondertekenen? Zijn er bezwaren of beletsels? Kan dit dossier zo spoedig mogelijk worden afgerond?

Monsieur le ministre pourrait-il me faire connaître la situation de ce dossier? Quand la Belgique s'engagera-t-elle à signer cette charte? Y a-t-il des éléments de discussion ou de blocage? Peut-on espérer voir aboutir ce dossier - à l'époque de la présidence belge de l'U.E., j'avais dit "dans les meilleurs délais"?

La seconde question porte sur le même sujet étant donné que les médias ont abondamment relaté la visite, en Belgique, de la chargée de mission de la commission des Droits de l'Homme du conseil de l'Europe, Mme Nabholz-Haidegger. Les rencontres que Mme Nabholz-Haidegger a faites dans notre pays, tant avec les responsables politiques qu'avec certaines minorités, lui ont permis de se faire une certaine idée des réalités régionales. Une des seules minorités à ne pas être visitée, dans ce cadre, est la minorité luxembourgeophone de Belgique. Cette minorité parle le luxembourgeois. Cette langue est parlée dans le pays d'Arlon et, d'après les récentes études universitaires, plus de vingt mille personnes parlent encore cette langue.

Monsieur le ministre, est-il encore possible d'organiser une visite sur le terrain avec Mme Nabholz-Haidegger? Nous serions heureux de la rencontrer dans l'arrondissement d'Arlon dans le Sud-Luxembourg. Pouvez-vous également me garantir la prise en considération de l'existence de cette minorité lors des futurs travaux de cette commission ainsi que sa reconnaissance afin qu'elle bénéficie d'aides lui permettant de maintenir et de développer ses richesses culturelles et linguistiques. Dans des communes comme celle d'Atert, dont je suis le bourgmestre, nous avons, une fois par mois, des réunions avec les échevins et bourgmestres des communes voisines. Ce soir, je rencontrerai M. Calmes afin de discuter de la collaboration transfrontalière au niveau des communes. Je suis convaincu que l'Europe ne se construira que si on y travaille réellement au niveau local.

04.02 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is eigenlijk dezelfde. Wanneer zal België het charter voor de Europese minderheidstalen ondertekenen? Die ondertekening is belangrijk voor de erkenning van die talen en om te kunnen voorzien in onderwijs, media en financiering, vermits het decreet van 1999 van de Waalse Gemeenschap en de oprichting in 1991 binnen de Waalse Gemeenschap van de Raad voor de Talen daar niet toe komen.

Voor die ondertekening zijn intussen besprekingen bezig met de Vlaamse en de Waalse regering en de ministeries van Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken en Justitie. In die werkvergaderingen zijn al concreet 38 van de 44 paragrafen van het verdrag vastgelegd. Ook werden de taalgebieden geografisch omschreven. Alleen de politieke implementatie is nog nodig, waarnaar ik nu dus vraag. Nu lijkt mij het moment geschikt om daarvoor voorstellen te doen.

Welke taalgroepen zouden wij namelijk graag erkend zien? Voor het Letzeburgs gaf de heer Arens al uitdrukkelijk argumenten. Ook het zogenaamde Platduits komt in aanmerking, evenals de talen van de vier Waalse taalgemeenschappen die u wellicht beter kent dan wie ook. Ik wil daaraan graag twee talen toevoegen die niet territoriaal gebonden zijn. In paragraaf 7.5 bepaalt het verdrag uitdrukkelijk dat die talen onder beperkte voorwaarden eveneens erkend kunnen

Op bezoek in België heeft mevrouw Nabholz-Haidegger, speciaal afgevaardigde van de commissie voor de rechten van de mens van de Raad van Europa, met de politieke leiders van bepaalde minderheden gesproken. De Letzeburgse minderheid heeft ze echter niet ontmoet.

Ik vraag u dan ook, mijnheer de minister, om een bezoek te organiseren voor mevrouw Nabholz, en mij tevens te verzekeren dat de commissie voor de rechten van de mens tijdens haar toekomstige werkzaamheden rekening zal houden met het bestaan van de Letzeburgse minderheid en ze ook zal erkennen, opdat zij aanspraak kan maken op steun voor het behoud en de ontwikkeling van haar culturele en taalkundige rijkdom.

In Atert bijvoorbeeld beleggen wij een keer per maand een vergadering met de beleidsverantwoordelijken van de naburige gemeenten aan deze en gene zijde van de Belgisch-Luxemburgse grens.

04.02 Ferdy Willems (VU&ID): Les discussions relatives à la Charte européenne des langues régionales sont déjà bien avancées mais cette charte doit encore être mise en œuvre sur le plan politique. Ma question porte particulièrement sur le lëtzebuergesch, langue considérée par 25.000 de nos compatriotes comme leur langue maternelle. Le wallon et le plattdéutsch devraient également être reconnus comme langues régionales, ainsi que des parlers non rattachés à un territoire particulier, tels que le yiddish, l'hébreu et les langues gitanes. La reconnaissance de ces langues ne léserait aucunement les langues officielles comme des exemples concrets mis en pratique dans certains pays l'établissent clairement. La reconnaissance des langues

worden. Concreet bedoel ik, ten eerste, de joodse taal, Hebreeuws-Yiddisch, want hier wonen al joden sinds de middeleeuwen, wiens taal niet onder dialecten of migrantentalen valt.

Ten tweede, pleit ik voor de taal van de zigeuners. De Manoesj-zigeuners zijn er al sinds 1500, de Roms-zigeuners sinds 1860 en de Roma-zigeuners ongeveer sinds de Tweede Wereldoorlog en vandaag steeds meer. Die zigeuners hebben hun eigen taal, het Romanes. Zo treden de Roma-zigeuners momenteel in het circus op de Zavel in hun eigen taal op, waarnaast zij hun eigen literatuur, muziek en poëzie hebben, evenals onderwijs in hun eigen taal, dat weliswaar erg gebrekkig is. In het Europees rapport "Save the Children" van 18 november 2001 staat uitdrukkelijk dat de zigeuners momenteel Europa's ergste mensenrechtenprobleem zijn. Eenderde van de zigeunkinderen geniet nooit onderwijs, eenderde zit in speciale scholen voor mentaal gehandicapten en eenderde zit in het normaal onderwijs maar moet dat vaak nog voortijdig verlaten. De regionale talen van de zigeuners zijn erkend al erkend in Zweden, Slovenië, Oostenrijk en Duitsland onder de genoemde paragraaf 7.5 van het charter van de regionale talen.

De erkenning van die talen vind ik belangrijk, want het gaat niet louter om romantiek of sentiment – overigens is er in de politiek niets verkeerd aan sentiment. Wij vinden dat de minderheidstalen tot het Europees cultureel patrimonium behoren. Ze vormen een stukje geschiedenis. Wie de Vlaamse of Waalse dialecten kent, begrijpt oude teksten veel gemakkelijker. Kennis van andere talen brengt ons bovendien tot Europese meertaligheid, verhoging van de economische waarden, is een bindmiddel tussen staten en volkeren en kan een element zijn van verdraagzaamheid.

Mijnheer de minister, als flamingant en democratisch Vlaams-nationalist is het niet mijn bedoeling om de Walen te pesten. Alle sprekers van de gewestelijke talen spreken ook een in België officieel erkende taal, dus de erkenning van die gewestelijke talen vormt daarvoor geen bedreiging. Het verdrag zegt zelf dat de erkenning van de minderheidentalen nooit ten koste gaat van de officiële talen of van de noodzaak die te leren. Over de regionale talen heb ik ondertussen een massa documenten gelezen. Mijn sympathie voor het zuidelijke landsgedeelte is daardoor alleen maar toegenomen.

Ik wil twee waarschuwingen uiten.

Ten eerste, mijn pleidooi heeft absoluut niets te maken met de Blut & Boden-theorie, waarop sommigen zich vroeger baseerden bij de verdediging van die talen. Ik wil de idiotie aanstippen die dat soms met zich brengt. Tijdens de oorlog werd het Letzeburgs in Belgisch Luxemburg gebruikt als een element om te zeggen dat de Letzeburgers allen Duitsgezind waren. In het Groothertogdom Luxemburg was net het omgekeerde het geval: bij het invullen van de taal die ze spraken, Frans of Duits, schraptten de Letzeburgers het Duits en vervingen dat door Letzeburgs als antinazi-element.

Ondertussen wordt die taal wel bedreigd, want ze wordt niet meer van generatie op generatie overgeleverd. Tegelijkertijd zijn er echter ook tekenen van hoop. Meer en meer Waalse politici en vooraanstaanden wijzen erop dat er een stuk Waals patrimonium – voor ons Vlaams patrimonium – kapotgaat en men geeft verpleegkundigen in de

régionales pourrait resserrer le lien entre l'Etat et les peuples qui y sont établis et promouvoir la tolérance. Elle constitue une marque de respect à l'égard de l'histoire et du patrimoine culturel européens et un encouragement au multilinguisme.

Tout ceci n'a rien à voir avec la théorie du sang et du sol. Ces langues sont effectivement menacées de disparition rapide même s'il y a des signes d'espoir. En 1999, plusieurs hommes politiques wallons de premier plan ont même utilisé le lëtzebuergesch dans leurs discours politiques.

Mme Lily Nabholz-Heidegger a visité notre pays mais n'a pas rencontré les Lëtzebuergers. Ceux-ci ont adressé une lettre au ministre afin d'être entendus. J'estime que l'on peut accorder le statut de minorité aux Lëtzebuergers et aux tziganes.

hospitalen de raad om die taal te leren om zo de oudere mensen in die taal te kunnen bedienen. Zelfs een aantal Waalse prominente politici heeft bij de verkiezingen van 1999 in hun politiek discours deze taal gebruikt. Ik vergelijk het een beetje met Frans-Vlaanderen, waar op dit moment de laatste Vlaamssprekenden eigenlijk verdwijnen, maar tegelijkertijd neemt het besef dat men behoort tot de Vlaamse cultuur toe. Ik zou willen vragen of u deze inspanningen hiervoor voortzet.

Vervolgens wil ik het hebben over het verdrag van de minderheden. Mevrouw Nabholz heeft hier een aantal prominenten gesproken, maar heeft echter niet met de Letzeburgers gesproken. Zij – het Rassemblement luxembourgeois – hebben zich daarom op 28 december 2001 tot u gericht om te vragen dat deze Zwitserse dame ook hen zou ontmoeten. Ik weet niet wat u op die brief hebt geantwoord. Ten tweede, voor ons kunnen het Waals, het Picardisch, het Lorrains, het Champenois als regionale taal worden erkend, maar het Letzeburgs is een andere zaak en komt in aanmerking voor de minderheid.

Hetzelfde geldt voor de zigeuners. Zweden en Slovenië hebben bij het minderhedenverdrag uitdrukkelijk de zigeuners als minderheid erkend. Voor ons standpunt over de problematiek van de minderheden, verwijs ik naar mijn amendementen bij een voorstel van de heer Clerfayt in de commissie van 27 juni 2001. Die resolutie is toen teruggetrokken, maar mijn teksten hierover zijn zeer duidelijk.

04.03 Herman Van Rompuy (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat over de ratificering door België van de conventie van de minderheden. Ik zal hier niet alle gegevens herhalen die in mijn vraag zijn vervat, maar ik had twee soorten vragen.

De eerste soort gaat over de besluitvorming binnen de interministeriële conferentie voor buitenlands beleid, waar naar een definitie van het begrip nationale minderheid wordt gezocht. Het is natuurlijk een kwestie die al een paar jaar oud is. De Vlaamse regering heeft hierover reeds een standpunt ingenomen in 1997 en beweert dat alleen de Duitstaligen een nationale minderheid vormen en niet de minderheden in de deelstaten. Het Vlaams Parlement heeft zich daarbij bijna unaniem aangesloten en dat debat is nu opnieuw gaande in het Vlaams Parlement. Men zoekt dus naar een definitie voor het begrip nationale minderheid.

Hoever staat de besluitvorming in de interministeriële conferentie? Is daar een timing op gezet?

Is er al een akkoord – minister Van Grembergen beweert van niet – over de samenstelling van de werkgroep die zich daarover moet buigen?

Een tweede reeks van vragen gaat over de informele vergadering – geen geheime vergadering, want ze was zelfs aangekondigd in – van 19 januari 2002 in de Senaat, bijgewoond door vertegenwoordigers van de Raad van Straatsburg en zijn voorzitter, door enkele wetenschappelijke experts en door vertegenwoordigers van de federale regering en de gemeenschapsregeringen.

04.03 Herman Van Rompuy (CD&V): La Conférence interministérielle de la Politique étrangère a pour mission de définir le concept de “minorité nationale”. Où en sont ses travaux? Y a-t-il un accord relatif à la composition du groupe de travail? Le ministre flamand, M. Van Grembergen, prétend que ce n'est pas le cas.

Le 19 janvier 2002, le Sénat a abrité une réunion informelle rassemblant des représentants des gouvernements fédéral et régionaux et du Parlement fédéral ainsi que le président du Conseil de l'Europe et des experts de la Commission de Venise. Quelles ont été les positions des uns et des autres? Cette réunion a-t-elle débouché sur des conclusions? Une nouvelle réunion est-elle prévue?

Nous sommes préoccupés à propos de la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales. Cette question retient notre attention car certains essaient d'en tirer profit pour

Welke standpunten zijn er op die vergadering verdedigd en ingenomen door de verschillende vertegenwoordigers aan Belgische kant en door de gewesten en de gemeenschappen in het bijzonder? Is die vergadering tot conclusies gekomen? Is er een nieuwe vergadering gepland? Ik vraag dit omdat minister Van Grembergen in het Vlaams Parlement beweerde het volledig verslag van de vergadering te hebben opgevraagd en het zo snel mogelijk aan het Vlaams Parlement voor te leggen. Ik wil hetzelfde vragen aan de federale Kamer. Ik zie niet in waarom wij daar geen kennis van mogen nemen. Minister Van Grembergen heeft, zoals u misschien zelf weet meneer de minister, u uit uw uiteenzettingen geciteerd en bijgevolg is het nuttig om te weten of het allemaal wel strookt met de werkelijkheid.

04.04 Minister **Louis Michel**: Hij heeft het wel op een zeer neutrale manier gedaan. Hij bleef zeer beleefd.

04.05 **Herman Van Rompuy** (CD&V): Daar twijfel ik niet aan.

Maar ik wil er graag meer over weten, omdat wij bekommerd zijn over die conventie. Ik heb vorige zomer toevallig op de website van de Raad van Europa gezien dat wij, zoals afgesproken, de conventie hadden ondertekend. De ondertekening gebeurde wel onder voorbehoud van respect voor de Grondwet en de taalwetgeving in België en onder voorbehoud van een definitie van een nationale minderheid. Voor het laatste begrip wordt een bepaling gezocht in de interministeriële conferentie, of in een speciaal daarvoor op te richten werkgroep. Wij zijn meer dan geïnteresseerd in het probleem, omdat sommigen hieruit garen willen spinnen om onze taalwetgeving als dusdanig op de helling te plaatsen. Het gaat nu niet meer om het Vlaamse belang – hoezeer het mij ook behartigt als inwoner van een faciliteitengemeente – maar om een ruimer belang.

Ik weet dat u niet verantwoordelijk bent voor de commentaren van medewerkers of would-be-medewerkers, maar mij is verteld dat een van uw adviseurs, professor Lagasse, uit de goedkeuring van het minderhedenverdrag heel wat kan afleiden: Vlaamse subsidies aan Franstalige culturele verenigingen, een tweetalige administratie bij Justitie, de erkenning van het Franstalig onderwijs in heel Vlaanderen. Dan gaat het natuurlijk om veel meer dan wat oorspronkelijk de bedoeling scheen te zijn. Op die manier wordt het hele Belgische evenwicht in vraag gesteld.

Schaart u zich achter de verklaringen van de hoogleraar in het publiek recht? Heeft hij deze verklaringen afgelegd als uw zogenaamde adviseur over die problematiek? Het verdrag van de minderheden handelt niet alleen over het Vlaams belang, maar het gaat over de ruimere Belgische evenwichten die in vraag worden gesteld. Daarom hechten wij daar zowel nu als tijdens de vorige legislatuur veel belang aan. Ik heb mij in de vorige regering, samen met mijn collega's van de Vlaamse regering, verzet tegen de ondertekening ervan. Ook in de federale regering werd het niet doorgedrukt, omdat wij op voorhand zegden dat wij een enge definitie hadden voor het begrip nationale minderheid en dat het ons niet toeliet om het verdrag te ondertekenen en te ratificeren, zelfs al waren wij een van de weinige landen in Europa die zulks niet deden. Ook Frankrijk heeft dergelijk verdrag niet doorgedrukt.

remettre en cause la législation linguistique, ne portant ainsi pas seulement atteinte aux intérêts flamands. L'un de vos conseillers, le professeur Lagasse, estime pouvoir déduire de nombreux éléments de ladite convention. C'est l'équilibre du pays dans son ensemble qui est ainsi remis en cause. Le ministre approuve-t-il la position du professeur Lagasse?

Ik stelde u dus een vraag naar meer toelichting over de stand van zaken bij de conventie, zowel wat de besluitvorming binnen België betreft als wat de contacten betreft die men heeft met de Raad van Europa, meer bepaald naar aanleiding van de vergadering van 19 januari, die in de Senaat heeft plaatsgevonden.

04.06 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn collega Guido Tastenhoye en ikzelf hebben u begin januari al uitvoerig ondervraagd over het minderhedenverdrag en dat heeft al tot een vrij interessant antwoord geleid. Niettemin waren er sindsdien nogal wat evoluties.

Er was die obscure, oorspronkelijk geheime vergadering in de Senaat die dan voortijdig is uitgelekt. Er zijn nogal wat uitspraken in de pers geweest, tegenstrijdige verklaringen ook, waar ik dadelijk op terugkom. Er is ook de brief, iets van de laatste dagen, van de APFF. Deze brief was mij tot op heden niet bekend, maar hij ziet er nogal beleefd en deftig uit en was gericht aan de Koning en aan de parlementsleden, en was afkomstig van een officiële organisatie die zich uitroept tot vertegenwoordiger van alle Franstaligen in Vlaanderen en spreekt in naam van zagezegd 300.000 Franstaligen in Vlaanderen. Zij zijn van oordeel – en daarmee wordt nog eens bevestigd wat sommigen al zolang schrijven, zo ook de heer Lagast – dat de ondertekening, goedkeuring en ratificatie van het minderhedenverdrag door de parlementen erop zou neerkomen dat de Franstaligen in heel Vlaanderen een eigen cultureel leven kunnen gaan ontwikkelen en daarvoor ook nog steun gaan ontvangen van de Vlaamse Gemeenschap. Het zijn dus niet een paar enkelingen die dat zeggen, het wordt al uitvoerig gepropagandeerd, trouwens ook via pamfletten van het FDF, in alle bussen van de Vlaamse rand.

Een belangrijk feit is ook dat de CD&V zich in de huidige situatie duidelijk distantieert van de goedkeuring van het minderhedenverdrag, ook al omdat die partij in Brussel mee in de meerderheid zit waar zij mee moet tekenen in het Brussels gewest. Zij kan daar het verschil maken. Het is een zeer belangrijk politiek gegeven, en ik hoop dat men daar dan kordater mee zal omspringen dan met het Lambermontakkoord waarbij minister Chabert in zijn zetel bleef zitten.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal aansluitende vragen. Wie zijn de deskundigen die door de federale overheid zijn aangesteld? In de Vlaamse overheid zijn die gekend. Dat zijn professor Storme en een ander hoogleraar uit Gent. Wie zijn de federale deskundigen en wanneer zal die werkgroep nog eens samenkomen? Wat is de stand van zaken? Welke instructies worden aan die federale afgevaardigden meegegeven? Klopt het dat er moet worden gewacht op de tweede bijeenkomst van de zogenaamde commissie van Venetië, vooraleer de werkzaamheden van de interministeriële werkgroep kunnen worden afgesloten? Er is enige tegenstelling ontstaan tussen enerzijds de uitspraken van de Brusselse minister-president de Donnée en anderzijds Paul Van Grembergen, de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, die op 6 februari in het Vlaams Parlement stelde dat de interpretatie van de Donnée, die aandrang op een nieuwe bijeenkomst om hierover nieuw advies in te winnen van de commissie van Venetië, helemaal niet was afgesproken in de Senaat. Dit is dus helemaal onjuist. U zou dat ook hebben toegegeven. Daar zou ik graag bevestiging van krijgen.

04.06 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Nous avons déjà discuté de ce projet il y a plus d'un mois. De nouveaux éléments sont apparus depuis: la réunion obscure au Sénat, les déclarations de l'Association pour la promotion de la francophonie en Flandre (APFF), les propos contradictoires tenus par le ministre-président bruxellois de Donnée et le ministre flamand Van Grembergen.

Quels experts les Régions et le gouvernement fédéral ont-ils désignés comme représentants au sein du groupe de travail technique? Quand ce groupe se réunira-t-il pour la première fois? Quelles instructions les représentants fédéraux au sein de ce groupe reçoivent-ils? Faut-il attendre que la commission de Venise se réunisse une deuxième fois pour clôturer les travaux du groupe de travail interministériel?

Mijnheer de minister, hoe reageert u op dit soort van open brieven aan de Koning en alle parlementsleden van die zogenaamde Franstalige organisatie in Vlaanderen, de "Association pour la Promotion de la Francophonie en Flandre". Ondersteunt u die zienswijze en is dat de mening van de regering?

04.07 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, chers collègues, je répondrai tout d'abord à MM. Arens et Willems que la charte européenne des langues régionales ou minoritaires du Conseil de l'Europe a fait l'objet, à l'initiative de mon département, de plusieurs réunions de concertation qui se poursuivent actuellement. Ces réunions ont permis d'avancer notamment dans l'identification des langues régionales ou minoritaires et leur répartition géographique.

Ce point figure d'ailleurs à l'ordre du jour de la réunion qui est prévue aujourd'hui à ce sujet. Le luxembourgeois a été retenu comme langue régionale minoritaire par la Communauté française, avec pour aire géographique d'application l'arrondissement d'Arlon. Ceci répond à votre souhait.

Le wallon a également été retenu par la Communauté française, avec pour aires d'application la province du Brabant wallon excepté Rebecq - je n'en connais pas la raison - la province de Namur, excepté Sugny, la province de Liège, excepté les municipalités de la Communauté germanophone, l'arrondissement de Charleroi, Anderlues, Ecaussinnes, Froid-Chapelle, Gozée, Lobbes, Hamme-sur-Heure, Nalinnes et Thuin.

Les autres entités fédérées estiment qu'il n'y a pas de langues régionales ou minoritaires sur leur territoire. Le "plat deutsch" ne figure donc pas parmi les langues régionales ou minoritaires retenues.

Les principales difficultés qui subsistent sont liées à la formule de signature de cette charte. Pour la Belgique, la question de savoir si les régions doivent aussi signer cette charte reste bien entendu ouverte.

Op de komende ICBB, die waarschijnlijk plaatsvindt op 28 februari, worden de leden van de werkgroep specifieke definiëring van het begrip nationale minderheid aangesteld. De werkgroep is dus nog niet bijeengekomen. Dat is de stand van zaken, mijnheer Laeremans, en wij zijn niet van plan specifieke instructies te geven aan de federale vertegenwoordiger.

Wat uw laatste vraag betreft, er hoeft geen tweede bijeenkomst van de commissie van Venetië plaats te vinden, vooraleer de ICBB-werkgroep zijn werkzaamheden begint.

Op de informele vergadering van 19 januari waren aanwezig: vertegenwoordigers van de Raad van Europa, onder wie Lord Russell Johnston, voorzitter van de parlementaire assemblee, mevrouw Nabholz-Haidegger, rapporteur over de bescherming van minderheden in België, de heren Henri en Goris van de Belgische parlementaire delegatie en een aantal medewerkers, vier rapporteurs van de commissie van Venetië. De vertegenwoordigers van de

04.07 Minister Louis Michel: Over het Europees Handvest inzake regionale en minderheidstalen werd in ruime mate overleg gepleegd. Het Letzeburgs werd als regionale minderheidstaal in aanmerking genomen. Dat geldt ook voor het Waals, maar niet voor het Plat-Duits. Bepaalde problemen in verband met de ondertekening en de ratificatie van het Handvest moeten nog worden opgelost.

La prochaine conférence interministérielle aura probablement lieu le 28 février. Les membres du groupe de travail y seront désignés. Ils ne recevront aucune instruction. Le groupe de travail ne devra pas attendre la commission de Venise pour entamer ses travaux.

Etaient présents lors de la réunion informelle du 19 janvier 2002: M. Russel Johnston, Mme Nabholz-Heidegger, les parlementaires belges Henry et Gooris, quatre rapporteurs de la commission de Venise, moi-même, le ministre flamand Van Grembergen et les ministres-présidents Van Cauwenberghe, de Donnée, Hasquin et Lambertz. Le but n'était pas d'aboutir à des conclusions et ce ne fut donc pas le cas. Aucune nouvelle réunion n'est encore programmée.

M. Lagasse était, en effet, mon conseiller, ce qui ne signifie pas que je partage tous les points de vue de cette personnalité très compétente. Du reste, il ne travaille plus pour moi, mais consacre à nouveau tout son temps au monde académique.

Je ne souhaite pas m'exprimer à propos de la lettre à laquelle fait

Belgische regering waren ikzelf en enkele medewerkers. Voorts had de heer Vande Lanotte, die 's ochtends verontschuldigd was, een medewerker gestuurd. Daarnaast waren er de vertegenwoordigers van de gemeenschappen en de gewesten, de minister-presidenten Van Cauwenberghe, de Donnée, Hasquin en Lambert met medewerkers, de heer Van Grembergen, minister van Buitenlands Beleid van de Vlaamse regering en een medewerker.

Aangezien het om een informele vergadering ging, hebben wij geen standpunten ingenomen, maar alleen van gedachten gewisseld. Het was niet de bedoeling om tot conclusies te komen. Wij wachten het verslag van mevrouw Nabholz af. Momenteel is geen nieuwe vergadering gepland.

De heer Lagasse was effectief een van mijn adviseurs. Hij is overigens een bekwaam man. Maar dat betekent niet dat ik het altijd eens ben met wat mijn adviseurs zeggen. Het standpunt van de heer Lagasse als expert is zijn persoonlijk standpunt. Ik weet dat het normale evenwicht tussen onze gewesten en gemeenschappen uiteraard een belangrijk element is voor onze betrekkingen in België. De heer Lagasse heeft een standpunt ingenomen. Hij is nu niet meer bij mij werkzaam als adviseur. Dat is niet omdat hij hardliners standpunten innam, want hij is een zeer bekwaam expert. Ik treed zijn meningen tijdens de werkzaamheden niet altijd bij. Hij werkt momenteel aan de universiteit.

Laten we het even hebben over die brief waarover de heer Laeremans het had. Er wordt wel van alles gezegd en beweerd. Ik denk dat de betrekkingen tussen Nederlandstaligen en Franstaligen genuanceerd moet benaderen. Ik heb geen opinie over die brief. Ik ben ook geen sponsor van degenen die de brief geschreven hebben, zoals ik trouwens niet alles bijtreed wat er gezegd wordt over onze betrekkingen in België. Ik heb altijd een genuanceerd standpunt ingenomen over de betrekkingen tussen de Franstaligen en de Nederlandstaligen. Ik zal dat op die manier blijven doen. In ieder geval zal ik vermijden te provoceren; dat is niet nodig.

04.08 Herman Van Rompuy (CD&V): Mijnheer de minister, minister Van Grembergen heeft het Vlaams Parlement beloofd het verslag van de vergadering van 19 januari te bezorgen. Ik vraag hetzelfde aan u.

04.09 Minister Louis Michel: Zeker. Ik zal het rapport aan de Kamer bezorgen. De discussie bevat belangrijke elementen op technisch, intellectueel en politiek vlak. De discussie werd gevoerd zonder vooroordelen en was academisch zeer interessant. U hebt gesproken over evenwicht. Ik heb geprobeerd dat evenwicht in het debat te brengen. Dat was niet gemakkelijk. De rapporteur, mevrouw Nabholz-Haidegger, heeft een technisch-filosofisch verslag opgesteld. Ik kon me niet van de indruk ontdoen dat de specificiteit van de historische betrekkingen in ons land niet altijd in acht werden genomen. Dat was een oncomfortabele situatie omdat het verslag niet klopt met wat er in ons land leeft. Ik zal het verslag aan de Kamer bezorgen. Het bevat interessante elementen.

allusion M. Laeremans. Mon attitude a toujours été modérée et elle le restera. Je n'ai que faire de la provocation.

04.08 Herman Van Rompuy (CD&V): Le ministre Van Grembergen a promis de communiquer le rapport de la réunion du 19 janvier. Je vous demande de souscrire le même engagement.

04.09 Louis Michel, ministre: Je le fais sans aucun problème. Cette réunion fut l'occasion de mener un débat académique dépourvu de tout préjugé. Le rapporteur s'est peut-être montré un peu trop technique. J'ai eu parfois l'impression que la spécificité de la Belgique n'apparaissait pas clairement dans ce rapport qui ouvre néanmoins des perspectives. Mais je le répète: il n'a absolument pas été question

de tracasseries politiques.

04.10 Josy Arens (PSC): Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse. Je rappelle que je n'ai pas parlé dans ma question de reconnaissance de minorités nationales mais de la protection de la langue luxembourgeoise dans cet arrondissement d'Arlon et ce pour deux raisons, une raison culturelle et une raison économique.

Je signale également que, dans cette région du pays, se côtoient des Wallons, des Bruxellois, des francophones qui ont leur fonction à Luxembourg, qui y sont bien rémunérés et sont heureux de pouvoir vivre dans cette région sans conflits, sans problèmes.

Si je vous ai bien compris, monsieur le ministre, la Belgique est d'accord pour signer la charte européenne des langues régionales et minoritaires, mais elle doit encore vérifier si elle doit également être signée par les communautés et les régions. Pouvez-vous me donner un délai? Des actions sont-elles en cours pour faire évoluer ce dossier?

04.10 Josy Arens (PSC): Mijn vraag betrof niet de bescherming van de regionale minderheden maar wel de bescherming, vanuit cultureel en economisch oogpunt, van het Letzeburgs in het arrondissement Aarlen.

Waalse, Brusselse en Vlaamse werknemers komen in deze streek dagelijks met elkaar in aanraking en leven er vreedzaam samen. Als ik het juist voor heb, is België bereid het Europese Handvest voor regionale of minderheidstalen te ondertekenen. We dienen echter nog na te gaan of de Gemeenschappen en de Gewesten hiervoor hun toestemming moeten geven.

Worden er momenteel stappen gedaan opdat er schot in deze zaak zou komen? Zo ja, wanneer kan deze kwestie geregeld zijn?

04.11 Louis Michel, ministre: Je pourrai vous répondre à froid dans un délai raisonnable mais ce n'est pas aussi simple qu'il y paraît comme vous vous en doutez.

04.11 Minister Louis Michel: Ik kan niets anders dan u antwoorden dat dit zal gebeuren binnen een redelijke termijn. De zaken liggen niet zo eenvoudig. In elk geval zal ik het dossier reactiveren.

04.12 Josy Arens (PSC): J'en suis bien conscient, monsieur le ministre.

04.13 Louis Michel, ministre: Je vous promets en tout cas de réactiver cette question.

04.14 Josy Arens (PSC): Je vous connais bien, monsieur le ministre et je compte sur votre détermination en la matière.

04.15 Louis Michel, ministre: Vous pouvez compter sur moi, monsieur Arens.

04.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, uit het antwoord van de minister zijn we niet veel wijzer geworden. De minister zegt dat hij geen standpunt heeft ingenomen en dat de federale regering dat evenmin heeft gedaan in de Senaat. Dat was begin januari ook zo. Op een bepaald ogenblik zal zij echter kleur moeten bekennen. Op het ogenblik dat er een spanningsveld ontstaat tussen de Vlaamse regering en de Franstaligen zult u kleur moeten bekennen. Alvorens een standpunt in te nemen, lijkt het me logisch dat u dit met het Parlement bespreekt zodat u met een mandaat naar de onderhandelingen kunt gaan. U schudt neen. Als u geen

04.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Le gouvernement fédéral n'a toujours pas pris position, mais il faudra bien qu'il le fasse un jour. Je conseille dès lors au ministre de se concerter préalablement avec le Parlement. Le ministre semble certes affable, mais comme le dit le proverbe: « Il n'est pire eau que l'eau qui dort ».

voorafgaande bespreking met het Parlement houdt, is de kans groot dat u zwaar zult worden teruggefloten omdat u op de onderhandelingen standpunten inneemt die door een meerderheid van dit Parlement niet gedragen worden.

U hebt gezegd dat u zeer gematigd bent. Gezond boerenverstand in Vlaanderen leert ons dat als de vos de passie preekt de boer beter op zijn ganzen let. Als men de indruk wil wekken gematigd te zijn, kan daar iets achter steken. We zijn zeer alert.

Mijnheer de minister, u zegt dat we moeten wachten op het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger. In tegenstelling tot de vooropgezette deadline van januari zal dit rapport niet klaar zijn voor april of mei. Tot dan zijn al de gesprekken geblokkeerd. Ik vind dit vreemd. Ik vind het eigenaardig dat een Zwitserse die op initiatief van de heer Clerfayt legitimiteit moet komen geven aan de restanten van hetgeen ooit het FDF was, kan dicteren wat de Vlaamse regering moet doen. Dit is, mijns inziens, bijzonder verregaand. We moeten helemaal niet wachten op het rapport. Nu reeds kunt u beslissingen nemen die gedragen zijn door gezond verstand. Mevrouw Haidegger heeft daar in se niets mee te maken. Zij is niet meer of niet minder dan een dame met bepaalde politieke standpunten. Ze heeft reeds kenbaar gemaakt in welke richting ze denkt. Haar standpunt is echter niet dat van de hele Raad van Europa. Zij heeft het Minderhedenverdrag niet opgesteld. Mijnheer de minister, ik ga ervan uit dat de afgevaardigden van de verschillende regeringen oud en wijs genoeg zijn om zelf een standpunt te bepalen. Zij moeten zich niet laten dicteren door mevrouw Haidegger.

04.17 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, je ne peux pas laisser passer le mépris que l'on affiche à l'égard de l'institution qu'est le Conseil de l'Europe.

Lorsque l'on parle de minorités nationales, on parle de droits de l'homme et de droits humains. Je ne veux pas grossir ce débat, mais je veux y entrer d'une manière totalement correcte.

Vous pouvez évidemment me soupçonner des pires choses; je peux le comprendre et je n'en attends pas moins de vous. Mais je tiens à dire clairement qu'il n'est pas convenable d'accuser Mme Nabholz-Haidegger d'un quelconque lien avec le FDF, car c'est archi-faux. Ce n'est pas M. Clerfayt qui, seul, a décidé que Mme Nabholz-Haidegger serait chargée de ce rapport, mais bien le Conseil de l'Europe. Et je ne pense donc pas qu'il faille discréditer de cette façon-là une organisation comme le Conseil de l'Europe. Je peux d'ailleurs vous assurer que je ne sais pas du tout ce que contiendra le rapport.

Ensuite, ainsi que je l'ai dit tout à l'heure à M. Van Rompuy, j'ai moi-même indiqué, lors de cette réunion informelle avec Mme Nabholz-Haidegger, les limites d'un raisonnement théorique absolu pour ce qui concerne notre situation spécifique car elle faisait erronément un parallélisme avec ce qui se passe dans certains cantons suisses. J'ai donc insisté sur le fait que, sur le plan historique, la situation de la Belgique est différente politiquement. Et sans vouloir nullement réduire sa marge de manœuvre, j'ai indiqué par préciput les limites dans lesquelles on travaillait. Mais dire qu'on n'a pas besoin du rapport de Mme Nabholz-Haidegger relève d'un mépris qu'elle ne mérite pas. Je crois qu'il s'agit d'une personne parfaitement honnête

Par ailleurs, il est pour le moins curieux qu'une Suissesse puisse dicter au gouvernement flamand la marche à suivre. Il n'est vraiment pas nécessaire d'attendre le rapport Nabholz-Haidegger. Les différents gouvernements sont bien assez sages pour décider.

04.17 Minister Louis Michel: Die uiting van minachting jegens de Raad van Europa of jegens mevrouw Nabholz-Haidegger kan ik niet over mijn kant laten gaan. Haar rapport werd door de Raad opgesteld, niet door het FDF!

Tijdens de informele vergadering heb ik gewezen op de beperkingen van een bepaalde redenering met betrekking tot onze situatie. België heeft niet dezelfde historische evolutie als een Zwitsers kanton, zoals mevrouw Nabholz-Haidegger dacht.

Die kwestie kan niet worden geregeld door onzindelijk politiek geritsel. Ik wil een formule vinden die de door de heer Van Rompuy vermelde valkuilen vermijdt en geen oude wonden openrijt. Kan er geen definitie van het begrip taalminderheid worden gevonden die net niet in de lijn ligt van het begrip dat de Raad van Europa voor ogen heeft? In tegenstelling tot sommige anderen wil ik mij

intellectuellement. Et il sera très intéressant de prendre connaissance de son rapport, quitte à en relativiser ultérieurement certains éléments et à mesurer les informations qui nous serviront de base de réflexion.

evenwel niet vastpinnen op een bepaalde deadline.

Mais je n'accepte pas vos propos qui tendent à réduire cette question à un arrangement politique sordide. La solution du problème relèvera sans doute du compromis. J'ai bien entendu M. Van Rompuy qui craint que l'on définisse une minorité nationale comme certains l'entendent. Si le fait de définir une minorité nationale conduit à ce genre de choses, je conçois parfaitement que cela puisse mettre en péril les équilibres dont vous parlez. Je peux le comprendre, même en tant que francophone. Et je comprends que, même pour des raisons historiques, ce soit extrêmement difficile à accepter pour la communauté flamande. Et je respecte ce sentiment.

Ceci étant dit, je propose que l'on laisse les experts faire leur travail. Et je peux vous promettre que je ne demanderai pas aux experts que je vais désigner d'aller dans un sens ou dans un autre. Mon but est de voir s'il n'y a vraiment pas moyen de trouver une formule qui évite les risques que vous évoquez car ils rouvriraient des plaies historiques qui n'ont jamais vraiment été refermées. Et je ne veux pas de cela. Mais je souhaite quand même trouver un accord sur une définition d'une minorité nationale qui ne nous mette pas en porte-à-faux par rapport au concept du Conseil de l'Europe.

C'est d'ailleurs la raison pour laquelle vous aurez constaté que, contrairement à d'autres, je ne fais pas de ce dossier un point de rupture, en faisant du chantage ou en imposant des dates butoir. J'essaye de recréer un climat de sérénité suffisant pour que l'on puisse intelligemment en débattre.

Et sachez que j'ai parfaitement intégré toute une série d'éléments auxquels vous avez fort justement fait référence. C'est pourquoi j'ai déclaré que je ne partageais pas tout ce que mes conseillers disent de manière académique.

04.18 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, het Vlaams Blok stelt geenszins dat de Raad van Europa niet van belang is. We hebben zelf leden in die raad en doen er zeker niet denigrerend over. Het is echter wel zo dat een lid niet kan bepalen wat hier moet gebeuren. We hebben reeds moeten meemaken dat de heer Columberg op zijn eentje kwam verkondigen wat in ons land allemaal fout liep. Achteraf werd zijn rapport niet door de voltallige Raad van Europa besproken maar – het was een vrijdagnamiddag – door een vijftientigtal leden die eens snel de hele institutionele situatie van België op de helling gingen zetten! Blijkbaar is dat allemaal sterk afhankelijk van toevalsfactoren en lobbywerk. Mijnheer de minister, ik waarschuw voor dit soort manipulaties die mogelijk zijn binnen de Raad van Europa. De Raad heeft belangrijke conventies en verdragen goedgekeurd, onder meer dat van de Rechten van de Mens dat het Vlaams Blok ten volle steunt. Een aantal factoren in diezelfde Raad van Europa maken het echter mogelijk dat er zeer gekke en banale dingen uitkomen. Daarvoor wil ik waarschuwen. Niet alles wat de Raad van Europa dicteert heeft evenveel gezag. Daar moeten we zeer alert voor zijn.

04.18 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Si notre propos n'est pas de tirer à boulets rouges sur le Conseil de l'Europe, nous estimons toutefois qu'il est inadmissible qu'un seul de ses membres détermine le point de vue de l'ensemble de cette assemblée. Une série de facteurs aléatoires ont renforcé la vulnérabilité du Conseil de l'Europe face à ce genre de manipulations. Dès lors, tous les principes édictés par cette institution ne font pas nécessairement autorité.

04.19 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, het Handvest voor regionale of minderheidstalen en het Verdrag van de

04.19 Ferdie Willems (VU&ID): En ce qui concerne les langues

Minderheden zijn twee totaal verschillende punten. In mijn repliek zal ik op beide ingaan. Wat de regionale of minderheidstalen betreft, is men reeds ver gevorderd. Men heeft reeds 38 van de 44 artikelen bepaald en de geografische omschrijving vastgelegd. Het verheugt me dat het Letzeburgs en de Waalse talen als regionale taal worden erkend. Ik betreur dat het Plat-Diets of Alt-Belgsch niet werd weerhouden. Mijnheer de minister, u bent niet ingegaan op mijn suggestie om de taal van de zigeuners op te nemen in de regionale talen. Volgens het Verdrag kan het. Er zijn landen waar regionale talen uitdrukkelijk erkend worden. Het verheugt me dat u van plan bent het debat te reactiveren zodat ons land dit Europees Handvest nog tijdens deze legislatuur formeel kan goedkeuren als aanvulling en correctie op hetgeen het Waals Gewest op dit ogenblik reeds doet.

Een totaal ander punt is het Verdrag van de Minderheden. Ik herinner u eens te meer aan onze amendementen van 25 juni 2001 op de tekst van de heer Clerfayt. Wat is de inhoud van onze amendementen? We erkennen wel het Verdrag maar maken wel voorbehoud bij bepaalde punten. Wij willen dat België zelf een definitie opstelt over minderheidsgroepen. Wij willen dat België zelf omschrijft welke minderheden bedoeld worden. Wij willen dat de taalwetgeving niet op de helling wordt gezet. Dat is van essentieel belang. Ik treed uw standpunt terzake bij. Ik verkies een taalregeling afgedwongen met compromissen, hoe kwetsbaar en onvolmaakt ook boven de harde confrontatie. Als men de tekst van het Minderhedenverdrag onverkort zou toepassen, kan men in theorie althans opnieuw Daens-toestanden beleven waar de patroons hun onderdanen het Frans opleggen. Dat is de idiotie ten top drijven. Dat wil u niet.

Onze vier voorwaarden opgenomen in de amendementen zijn allemaal technisch mogelijk. In andere landen is dit mogelijk. Het Verdrag laat dit toe. Ik stel vast dat er nog geen definitieve implementering is en de bespreking en tekst slechts informeel zijn. Graag kreeg ik die tekst. U zegt te wachten op het rapport van mevrouw Haidegger. U hebt echter niet geantwoord op mijn concrete vraag. In een brief van 28 december 2001 vragen de Letzeburgers u te willen bemiddelen bij mevrouw Haidegger voor een gesprek zodat zij hun zaak kunnen bepleiten.

04.20 De voorzitter: Mijnheer Willems, naar verluidt was er een afspraak tussen u en mevrouw Van Weert die om 12 uur de commissie moet verlaten. Zij wenst eerst aan het woord te komen.

04.21 Louis Michel, ministre: Je ne peux pas mobiliser Mme Nabholz-Heidegger, sinon on dira que c'est l'une de mes copines! Je veux bien lui transmettre cette demande mais je ne suis pas certain qu'elle ait une chance d'aboutir. Je ne suis évidemment pas opposé à votre demande.

04.22 Josy Arens (PSC): Nous l'avons rencontrée récemment à Paris pour parler du problème.

régionales, des avancées importantes ont, en effet, déjà été réalisées. Ainsi, nous nous réjouissons que le lëtzebuergesch figure au nombre des parlers régionaux reconnus. Qu'en est-il, cependant, de ma suggestion d'accorder également ce statut aux langues tziganes? En tout état de cause, je me réjouis qu'une nouvelle dynamique ait été insufflée au débat sur cette matière.

La Belgique s'est ralliée au traité sur les minorités sous la réserve, toutefois, qu'elle puisse elle-même définir ce qu'il convient d'entendre par "minorité" et que sa législation linguistique ne soit pas remise en cause. La concrétisation de ces réserves se fait attendre, ce que je conçois aisément. Mais quelle réaction la requête des Belges parlant le lëtzebuergesch, qui souhaitent être entendus par Mme Nabholz, suscite-t-elle?

04.21 Minister Louis Michel: Mevrouw Nabholz-Haidegger is geen persoonlijke vriendin! Wij kunnen haar dat verzoek doorspelen, ik ben daar niet tegen gekant, maar ik betwijfel of het zal worden ingewilligd.

04.22 Josy Arens (PSC): Wij hebben haar onlangs in Parijs ontmoet om over het probleem van gedachten te wisselen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Els Van Weert aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Israëlische druk naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering om geen projecten van directe samenwerking te starten met Israël" (nr. 6099)
- de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het incident tussen Israël en België naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering om de bilaterale samenwerking met Israël en de Palestijnse Autoriteit op te schorten" (nr. 6137)

05 **Questions jointes de**

- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les pressions exercées par Israël à la suite de la décision du gouvernement flamand de ne plus lancer de projets de coopération directe avec cet Etat" (n° 6099)
- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'incident entre la Belgique et Israël à la suite de la décision du gouvernement flamand de suspendre la collaboration bilatérale avec Israël et l'Autorité palestinienne" (n° 6137)

05.01 **Els Van Weert** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden, ook al omdat de aanleiding voor mijn vraag intussen alweer een eind achter ons ligt. Wij hebben intussen via de media een aantal dingen kunnen vernemen. Bovendien heb ik daarnet met veel aandacht geluisterd naar wat de minister antwoordde op de interpellatie van collega's Willems en Laenens over de actuele toestand in het Midden-Oosten.

Mijnheer de minister, ik wil wel nog enkele zeer concrete vragen stellen naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering op 7 december 2001, op voorstel van minister Van Grembergen, geen nieuwe projecten meer op te starten in directe samenwerking met Israël en de Palestijnse Autoriteit zolang het geweld op het terrein voortduurt. Op dat ogenblik was rond die beslissing weinig of niets te doen. Toen er in de Israëlische pers een reactie op kwam, was dat wel het geval. In de Israëlische pers was een reactie te lezen van de adjunct-directeur van het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken die zeer verontwaardigd was over de beslissing van de Vlaamse regering. Op zichzelf is dat niet verwonderlijk, ware het niet dat de minister tegelijkertijd aan de Belgische federale regering vroeg om de beslissing van de Vlaamse regering te isoleren en een verklaring te verspreiden waarin de goede relaties tussen Israël en België benadrukt zouden worden. Met andere woorden, de Israëlische autoriteiten oefenenden toch wel wat druk uit op de Belgische federale regering om de beslissing van de Vlaamse regering te minimaliseren.

Zoals u weet werd op donderdag 10 januari 2002 de Belgische ambassadeur in Israël op het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken ontboden. Wij hebben de weerslag van die ontmoeting al enigszins via de kranten kunnen zien.

Mijnheer de minister, ik wil u terzake een aantal vragen stellen. Ten eerste, ten gronde, hoe staat u tegenover de maatregel van de Vlaamse regering? U hoeft er uiteraard niet uw goedkeuring aan te hechten, maar ik wil graag weten of de federale regering overweegt een gelijkaardige politiek te volgen.

Ten tweede, specifiek wat het contact tussen de ambassadeur en de Israëlische autoriteiten betreft, wat is er precies besproken? Wat waren de eisen of de vragen van de Israëlische overheid? Wat was de reactie van onze instanties daarop?

05.01 **Els Van Weert** (VU&ID): Le 7 décembre 2001, sans se concerter préalablement avec le pouvoir fédéral, le gouvernement flamand a décidé, d'une part, de ne plus investir dans des projets de coopération avec Israël et l'Autorité palestinienne tant que les violences se poursuivront sur le terrain et, d'autre part, de se limiter à une aide urgente et à des mesures de soutien économique dans les territoires autonomes palestiniens. Israël réagit avec une profonde indignation et fait pression sur le gouvernement fédéral pour qu'il isole politiquement le gouvernement flamand. A la suite de cette affaire, l'ambassadeur de Belgique en Israël a été convoqué au ministère israélien des Affaires étrangères.

Que pense le ministre de l'attitude du gouvernement flamand? A quel résultat a abouti la rencontre entre notre ambassadeur et les autorités israéliennes? Le ministre s'était-il déjà entretenu à ce sujet avec le gouvernement israélien? Le gouvernement fédéral peut-il se mêler d'une décision prise par le gouvernement flamand?

Ten derde, bent u zelf door de Israëlische autoriteiten gecontacteerd? Indien dat het geval was, hoe hebt u daar dan op gereageerd?

Ten vierde, er heerste twijfel of de Vlaamse regering terzake wel binnen de eigen bevoegdheid ageerde en of het niet aan de federale overheid was om terzake bespiegelingen te houden. Wat is uw standpunt terzake?

05.02 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vragen sluiten aan bij die van collega Van Weert. Ze zijn min of meer gelijkaardig.

Mijnheer de minister, het klopt dat de relaties tussen Israël en België de laatste tijd zienderogen verslechterd zijn. Men zal zich wel herinneren hoe u samen met de eerste minister tijdens uw reis in het Midden-Oosten, en meer bepaald in Israël, beledigd werd, onder meer door de burgemeester van Jeruzalem. Dat had vooral te maken met de aanklacht die werd ingediend bij het Brusselse parket tegen de Israëlische premier Sharon. Daarbovenop kwam toen het voorstel van de Vlaamse regering om de bilaterale ontwikkelingssamenwerking, zowel met Israël als met de Palestijnse autoriteiten, op te schorten. Daar is zeer zware kritiek op gekomen, onder meer vanwege de adjunct-directeur van het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken, de heer Victor Harel. Hij noemde het opschorten van de betrekkingen en het op één voet plaatsen van Israëlische en de Palestijnse autoriteiten een gevaarlijk precedent.

De heer Wilfried Geens, Belgisch ambassadeur in Israël, is door het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken op het matje geroepen. Er zijn zelfs betogingen gehouden voor de Belgische ambassade. De relaties staan nu dus op een heel laag pitje en daarom stel ik de volgende vragen.

Welke beslissing werd oorspronkelijk door de Vlaamse regering genomen met betrekking tot Israël en de Palestijnse autoriteit en wat was in feite de motivering van de Vlaamse regering om zo een beslissing te nemen?

Hoe heeft Israël officieel op die beslissing van de Vlaamse regering gereageerd?

Wat heeft de Belgische ambassadeur, wanneer hij op het matje werd geroepen, te horen gekregen van de Israëlische autoriteiten?

Welk standpunt heeft hij daar namens de Belgische regering naar voren gebracht?

Is er over deze aangelegenheid nog overleg geweest tussen de federale en de Vlaamse regering? Wat is daar eventueel afgesproken?

Welke houding neemt de federale regering aan?

Wat is de stand van zaken met betrekking tot dit vrij ernstig diplomatiek incident? In welke mate heeft dit de relatie tussen België en Vlaanderen, enerzijds, en België en Israël, anderzijds, beïnvloed?

05.02 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Les relations belgo-israéliennes ne cessent de se détériorer, notamment depuis l'action judiciaire intentée chez nous contre le premier ministre Sharon. Maintenant, c'est le gouvernement flamand qui est pris à partie. Sur la proposition du ministre Van Grembergen, toute coopération au développement bilatérale avec Israël et l'Autorité palestinienne a été suspendue. Les autorités israéliennes sont furieuses. L'ambassadeur belge, M. Wilfried Geens, a été convoqué.

Quelle décision le gouvernement flamand a-t-il prise? Quelles en sont la motivation et la portée? Comment l'Etat d'Israël a-t-il réagi? Qu'ont dit les autorités israéliennes à notre ambassadeur? Quelle position a-t-il lui-même défendue? Une concertation a-t-elle eu lieu entre le gouvernement flamand et le gouvernement fédéral? Quelle est l'attitude du gouvernement flamand? Quelle influence cet incident a-t-il eu sur les relations entre la Belgique et Israël?

05.03 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de Vlaamse regering heeft in het kader van haar exclusieve bevoegdheden op 7 december 2001 besloten om geen nieuwe projecten van directe bilaterale samenwerking tot stand te brengen met de Palestijnse autoriteiten en de staat Israël, zolang het geweld in de regio voortduurt. Ik wens op te merken dat deze beslissing werd genomen in een periode van grote confrontaties op het terrein. Veiligheidsincidenten zijn zich blijven voordoen en de rust is niet echt weergekeerd. Het Tennenet-plan voor een wapenstilstand wordt niet toegepast en er is geen hervatting van de politieke dialoog zoals werd vooropgesteld in het Mitchell-rapport.

De federale overheid is van oordeel dat de efficiëntie van de standpunten aan kracht winnen als zij gebaseerd zijn op gemeenschappelijk overleg tussen de vijftien, in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands beleid en veiligheidsbeleid van de Europese Unie. Inhoudelijk is de Europese Unie niet overtuigd van de noodzaak om zijn toevlucht te nemen tot het soort maatregelen waarvan sprake is, wanneer men wil bijdragen tot een duurzame oplossing van het Palestijns-Israëlitisch conflict en wanneer men zijn invloed bij beide partijen wil vrijwaren.

Rekening houdend met de complexe aard van het conflict, geef ik er persoonlijk de voorkeur aan dat er een nauwe samenwerking tot stand komt tussen de gefedereerde entiteiten en de federale regering. In een dergelijk belangrijk dossier, dat afhangt van de politieke samenhang tussen de vijftien in het kader van de GBBP, lijkt het verzekeren van een zo groot mogelijke coherentie van ons buitenlands beleid van primordiaal belang.

De Belgische ambassadeur in Tel Aviv werd geconvoceerd op het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken en werd in kennis gesteld van het ongenoegen van de Israëlische regering over de aankondiging van de Vlaamse regering. Deze zaak hoeft voor België geen gevolgen te hebben op de bilaterale betrekkingen op federaal niveau.

De Vlaamse regering lijkt in deze materie volledig binnen het terrein van haar grondwettelijke bevoegdheden te zijn gebleven. Culturele aangelegenheden behoren immers tot de exclusieve bevoegdheden van de gemeenschappen. Het is in overeenstemming met deze regels dat het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Vlaamse regering overgegaan zijn tot de uitwisseling van informatie over de reacties die in deze konden worden genoteerd.

05.04 **Els Van Weert** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat de minister niet gelukkig is met de inhoud van de bespreking, maar dat hij de bevoegdheid van de Vlaamse regering terzake respecteert. Ik ga het debat niet verder ten gronde voeren, daar zullen wellicht nog andere gelegenheden voor zijn. Voorlopig ben ik dus tevreden met het antwoord van de minister.

05.05 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, u hebt eigenlijk geen waardeoordeel uitgesproken over de demarche die de Vlaamse regering zowel in de richting van Israël als in de richting van de Palestijnse autoriteit heeft gedaan. Ik had toch graag van u vernomen hoe u dit gebaar evalueert.

05.03 **Louis Michel**, ministre: Le 7 décembre 2001, le gouvernement flamand a pris la décision de ne pas lancer de nouveaux projets de coopération bilatérale directe avec Israël et l'autorité palestinienne tant que durera la violence. Cette décision a été prise au cours d'une période de graves confrontations et d'incidents menaçant la sécurité sur le terrain. Le calme n'est toujours pas rétabli.

L'UE n'est pas convaincue de l'utilité de mesures de ce type pour une résolution durable du conflit, quand on entend conserver son influence auprès des deux parties. Pour des questions d'une telle importance, je privilégie la coopération en même temps qu'une politique étrangère cohérente. L'ambassadeur belge à Tel Aviv a été convoqué au ministère israélien des Affaires étrangères. Les relations bilatérales au niveau fédéral ne devraient pas pâtir de l'intervention unilatérale flamande.

Le gouvernement flamand était tout à fait compétent pour prendre cette décision. Il s'agit, en effet, d'une matière culturelle. Une concertation a eu lieu entre les gouvernements fédéral et flamand au sujet des réactions qu'a suscitées cette décision.

05.04 **Els Van Weert** (VU&ID): Le ministre respecte donc la compétence du gouvernement flamand sans pour autant se réjouir du contenu de la décision.

05.05 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Vous ne vous êtes pas vraiment prononcé sur la démarche flamande.

05.06 Minister **Louis Michel**: Ik heb mijn standpunt wel geuit, maar ik heb het op een deftige en beleefde manier gedaan.

05.06 **Louis Michel**, ministre: Je me suis prononcé de manière polie et nuancée.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer **Ferdie Willems** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de doodstraffen tegen aanhangers van Falun Gong in de Volksrepubliek China" (nr. 6003)

06 Question de M. **Ferdie Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les peines de mort prononcées contre des adeptes de Falun Gong en République populaire de Chine" (n° 6003)

06.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vraag dateert van december, maar nu is ze wel brandend actueel. Het is trouwens niet de eerste keer dat ik dit thema aanraak, maar dit jaar wordt de zaak in China op de spits gedreven. Het jaar 2002 werd door de Chinese instanties ingeluid als het jaar van de strijd tegen de sekten. De titel waaronder ze de acties voeren is "Sla hard terug". Duidelijker kan het niet. Vorig jaar heeft men van Chinese zijde ook verklaard dat foltering is toegestaan. Een onmenselijke zaak.

Vorige week was een Belgisch aanhanger van Falun Gong betrokken bij de zaak, de heer Matthias Slaats, hier trouwens aanwezig in de politieke tribune. Dankzij de inspanningen van onder meer onze diensten van Buitenlandse Zaken, is hij vrij vlug weer vrijgelaten. Hij heeft mij gevraagd om u uitdrukkelijk te bedanken, wat ik bij deze dan ook graag doe.

Ik wil erop wijzen dat het thema van de Falun Gong geen alleenstaand gegeven is. Het maakt deel uit van het nieuwe optreden van de Chinese autoriteiten tegen etnische minderheden. Ik denk aan de Oeigoeren en de Tibetanen tegen wie een brutale etnische zuivering aan de gang is. Men heeft het ook tegen andere godsdiensten, zoals het boeddhisme en de islam, maar ook tegen christelijke groepen. Ik heb hier een rapport van een protestantse Nederlandse organisatie van 15 februari 2002. Daarin zegt men dat er in van een van hun kerken, de Huiskerkenbeweging, twee leden ter dood zijn veroordeeld; twee mensen zijn doodgemarteld; vijftig zijn in de gevangenis en vierhonderd leden zijn op de vlucht. De Chinese autoriteiten gebruiken valse verklaringen onder foltering afgedwongen. Het is verschrikkelijk.

Ik bespaar u de talloze rapporten van Amnesty International, maar het is telkens hetzelfde liedje, zoals ik gisteren ook hoorde op een persconferentie van Amnesty International: arbitraire arrestaties, opsluitingen, folteringen, onrechtvaardige processen, langdurige opsluiting zonder beschuldiging of verhoor, toekenning van administratieve straffen, veelvuldige toepassing van de doodstraf. Het houdt gewoon niet op. Ik ben gaan kijken wat men hiertegen kan gaan ondernemen en wat u er al tegen heeft ondernomen. Dat is al heel wat. Ook in Nederland is men sterk bezig met deze problematiek. Vorig jaar in februari heeft minister Van Aartsen, uw Nederlandse collega, zelfs geweigerd om naar China te gaan, omdat hem een ontmoeting met de Falun Gong was ontzegd. De minister is toch geweest en hij heeft het thema aangekaart. Op 12 maart 2001 heeft hij daarover verslag uitgebracht in de Tweede Kamer in Nederland.

06.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Des membres de Falun Gong viennent d'être condamnés à mort en Chine. De nombreuses autres organisations religieuses sont visées par le régime chinois, les droits de l'homme étant fréquemment bafoués. Des discussions qui ont eu lieu à la seconde Chambre néerlandaise montrent à l'évidence que la répression chinoise se poursuit inlassablement, même si l'Etat chinois veut donner l'impression qu'il prête une oreille bienveillante aux arguments et aux protestations qui lui parviennent du reste du monde. Quel a été le résultat de précédentes interventions belges? Que pense le ministre du prononcé de la peine capitale? Quelles initiatives entend-il prendre pour en empêcher l'exécution et prévenir de nouveaux jugements? Le ministre est-il prêt à soulever ce point sur la scène internationale? L'opinion publique chinoise pense d'ailleurs que le monde soutient la politique de l'Etat chinois.

Volgens hem is het thema wel bespreekbaar, maar hij voegt er uitdrukkelijk aan toe dat de situatie verslechtert inzake vrije meningsuiting, godsdienstvrijheid, Tibet, de doodsstraf en Falun Gong. Hij is dus zeer pessimistisch gestemd.

Tijdens de volgende bespreking in de Tweede Kamer van 7 mei 2001, zegt een lid van de PvdA, de heer Hendricks: "Ook al hadden de Chinese overheidsfunctionarissen een welwillend oor, tegelijk gaat de repressie van de Falun Gong, de vakbonden en de Tibetanen onverminderd door".

Met Oosterse glimlach beduvelen ze ons. Ze luisteren zeer beleefd, maar trekken er zich niets van aan en doen eigenlijk wat zij willen.

Op 5 juli 2001, is mijnheer Van Aertsen nog eens in de tweede kamer komen antwoorden op vragen over dit thema en hij zegt daarin uitdrukkelijk het volgende: "De Europese Unie verwacht op dit punt vooruitgang van de Chinese regering. De berichten over de marteling en het geweld tegen de Falun Gong-aanhangers zullen dan ook zeker aan de orde worden gesteld in de komende dialoogronde van dit najaar, onder Belgisch voorzitterschap". Het is mij uiteraard bekend dat u in China bent geweest. Ik zou graag vernemen in welke mate u opnieuw dit thema hebt aangekaart. Wat zijn de resultaten en hoe moet het nu verder. Ik wil er nog een laatste detail aan toevoegen.

Men heeft mij gisteren een video overhandigd van de Chinese televisie, waarin men laat uitschijnen dat Europa eigenlijk steun verleent aan hun houding tegenover de Falun Gong. Men keert in China de zaken dus gewoon om en men laat het voorkomen alsof Europa akkoord gaat met hun politiek. Daarmee zet men de wereld op zijn kop. Ik zal u die video met een goede Engelse vertaling bezorgen, zodat u zich er zelf van kunt vergewissen hoe men onze standpunten ginds tracht te verdraaien.

06.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb geen kennis van mogelijke terdoodveroordelingen van leden van de Falun Gong-beweging. De straffen waarin de Chinese wet voorziet bedragen 15 tot 18 jaar opsluiting. De doodstraf is in dit geval niet van toepassing. De Belgische reactie op de behandeling van de volgers van Falun Gong ligt geheel in de lijn van de reactie terzake van de Europese Unie. Ik verwijs in het bijzonder naar de verklaring van de Europese Unie tijdens de 56ste zitting van de Commissie voor mensenrechten van de Verenigde Naties, waarin Europa aangeeft ongerust te zijn over en niet akkoord te kunnen gaan met de straffen die worden opgelegd aan de leden van deze beweging.

België blijft het probleem van de Falun Gong-beweging onder de aandacht van de Chinese autoriteiten brengen, zowel op multilateraal niveau in het kader van de Europees-Chinese dialoog over de rechten van de mens als op bilateraal niveau. Het is onze bedoeling om via de Europees-Chinese dialoog inzake mensenrechten in China de overgang te bewerkstelligen naar een maatschappij waarvan de rechtstaat en de eerbiediging van de rechten van de mens de draagvlakken zijn. Het probleem van de Falun Gong-beweging staat op de agenda van de vergaderingen die in het kader van deze dialoog plaatshebben. Zowel over het algemene probleem, als over specifieke individuele gevallen wordt toelichting gevraagd aan de Chinese gesprekspartner. Zo heeft tijdens de laatste dialoogzitting, die

06.02 **Louis Michel**, ministre: Je n'ai pas connaissance de peines de mort prononcées à l'encontre de membres de Falun Gong.

La réaction belge se situe dans la droite ligne de l'UE, partageant ses préoccupations et son désaccord avec les peines prononcées. La Belgique continue à attirer l'attention des autorités chinoises sur cette question. Nous espérons réaliser, par un dialogue Europe-Chine, la transition vers le respect des droits de l'homme dans un Etat de droit.

Sous la présidence belge, l'UE a attiré l'attention sur la question des droits de l'homme et marqué son inquiétude devant les rapports faisant état des mauvais traitements dont sont victimes, notamment, des membres de Falun Gong.

plaatsvond onder Belgisch voorzittersschap te Beijing op 25 en 26 oktober van vorig jaar, de Europese Unie de Chinese autoriteiten gewezen op hun verplichting om de fundamentele rechten en de menselijke waardigheid van alle mensen te eerbiedigen, wat ook hun godsdienst, overtuiging of affiliatie is. Eveneens, nog onder Belgisch voorzitterschap, heeft de trojka van politieke directeurs van de Europese Unie op 30 november te Beijing de kwestie van de mensenrechten opnieuw aan de orde gebracht en blijk gegeven van bezorgdheid over verslagen waarin wordt verwezen naar mishandeling van de leden van de Falun Gong en van andere personen.

06.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, ik kan mijn oren bijna niet geloven als u zegt dat daar geen doodstraffen zijn uitgesproken. Rapporten van mensenrechtenorganisaties spreken een andere taal. Ik zal vragen dat men u die bezorgt.

Ik heb gisteren op de persconferentie van deze mensen overtuigende videobeelden gezien. Als deze niet overtuigend genoeg zijn, dan weet ik het ook niet meer. Ten tweede, noemt u een aantal initiatieven op. Ik begrijp dat u geen ijzer met uw handen kunt breken en dat u ook moeilijk de oorlog aan China kunt verklaren. Ik stel alleen vast dat er op het terrein net het tegenovergestelde gebeurt. Dan blijft de vraag wat gaan wij Belgen en Europeanen gaan doen als blijkt dat de Chinezen met hun oosterse glimlach ons de pot op sturen.

Mijnheer de minister, wat kunnen wij, als klein land, doen op het ogenblik dat die grote mogendheid China in de fout gaat?

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le débat annuel sur la PESC mené lors du premier Conseil Affaires générales de la présidence espagnole" (n° 6053)

07 Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het jaarlijkse debat over het GBVB tijdens de eerste Raad Algemene Zaken onder het Spaanse voorzitterschap" (nr. 6053)

07.01 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le ministre, suite aux conversations qui avaient eu lieu entre les émissaires des Affaires étrangères des quinze lors de la réunion d'Evian, en septembre 2000, le Conseil Affaires générales a décidé d'obtenir, annuellement, un débat d'orientation sur les moyens d'aboutir à une plus grande efficacité et cohérence de l'action extérieure de l'Union européenne. Une première discussion avait déjà eu lieu sous la présidence suédoise, fin janvier 2001, et il me semble que l'exercice a été renouvelé, il y a quelques jours, sous la présidence espagnole. Le ministre, ayant présidé, pendant six mois, l'Union européenne, a dû avoir l'occasion de tester concrètement l'ensemble des instruments de politique étrangère de l'Union européenne. Le ministre peut-il nous faire part de son analyse concernant l'efficacité de ces instruments et, le cas échéant, des difficultés qu'il a rencontrées avec certains d'entre eux?

Quel a été le suivi des discussions de janvier 2001 et, plus particulièrement, au niveau des instruments de la PESC? Depuis lors, les relations avec la Russie ont pris une nouvelle dimension et on sait

06.03 Ferdy Willems (VU&ID): Les rapports des associations de défense des droits de l'homme parlent cependant un autre langage. Ces associations disposent d'ailleurs également d'enregistrements vidéo convaincants. Qu'allons-nous faire, nous Européens et défenseurs des droits de l'homme, pour y remédier? Que peut faire un petit pays comme la Belgique?

07.01 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): De Raad Algemene Zaken besliste in september 2000 jaarlijks een debat te wijden aan de krachtlijnen die een grotere efficiëntie en samenhang van het buitenlandse beleid van de EU moeten mogelijk maken.

Tijdens het eerste debat, dat eind januari 2001 onder Zweeds voorzitterschap plaatsvond, werd besloten dat inzake conflictpreventie een betere coördinatie tussen de EU, de OVSE en de UNO nodig was, de armoede moest worden bestreden en vooral in de Balkan, Afrika en de Kaukasus de bewapening

que les relations euro-méditerranéennes seront évaluées et poursuivies à Valence, dans le courant du mois de mai. Les stratégies envisagées pour ces deux régions, ont-elles, selon le ministre, un contenu pertinent? Le ministre envisage-t-il, le cas échéant, d'utiliser la possibilité de les mettre en œuvre par des actions communes qui seraient arrêtées à la majorité qualifiée?

Le ministre estime-t-il que la rédaction d'autres stratégies soit nécessaire pour, par exemple, l'Afrique, le Caucase ou les Balkans de manière à synthétiser, dans ces régions aussi, l'action extérieure de l'Union européenne?

Lors des débats au sujet de l'avenir de l'Union européenne, ces derniers mois, la fusion des compétences de M. Solana et du commissaire Patten a souvent été évoquée. Le ministre ayant eu l'occasion de travailler pendant six mois avec ces deux personnes, quelle est son appréciation de cette éventuelle fusion des compétences? S'il devait y avoir fusion des responsabilités au sein de la Commission, comment le ministre des Affaires étrangères conçoit-il la gestion des matières de défense?

La coordination des positions de l'Union au sein de l'Organisation des Nations-Unies est inscrite dans les traités. Le ministre n'estime-t-il pas que le même principe devrait être envisagé pour les institutions financières internationales de manière à renforcer le poids de l'Union européenne à l'égard des Etats-Unis?

moest worden gecontroleerd.

Javier Solana heeft tevens een kritisch, maar te vaag document over de lacunes van de gemeenschappelijke strategieën opgesteld. Ten slotte, heeft de Commissie een document over de hervorming van het beheer van de communautaire steunprogramma's voorgesteld.

Welke kritische analyse maakt u van het geheel aan instrumenten waarover de EU voor haar buitenlands beleid beschikt en van de moeilijkheden waarmee u tijdens de zes maanden van het Belgische voorzitterschap werd geconfronteerd? Welk voortgang wordt er gegeven aan de besprekingen van 2001, vooral dan wat de instrumenten van het GBVB betreft? Zijn de gemeenschappelijke strategieën die werden uitgewerkt voor Rusland en de Euro-mediterrane betrekkingen pertinent en maakt men gebruik van de mogelijkheid ze uit te voeren via gemeenschappelijke acties die bij gekwalificeerde meerderheid worden goedgekeurd?

Dienen er voor Afrika, de Kaukasus en de Balkan afzonderlijke gemeenschappelijke strategieën te worden opgesteld of volstaat het terzake de bestaande teksten aan te passen?

Wat is uw mening over het project om de bevoegdheden binnen de Commissie te bundelen en hoe ziet u desgevallend het beheer van de defensiedossiers?

Overeenkomstig de verdragen dienen de verschillende EU-lidstaten binnen de UNO hun standpunt op elkaar af te stemmen. Dient bijgevolg dit principe niet te worden uitgebreid tot de internationale financiële instellingen, zodat de Unie ten overstaan van de VS meer gewicht zou hebben?

07.02 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, il est exact que la présidence espagnole a mené, hier au Conseil Affaires générales pour la deuxième fois, un débat d'orientation sur la cohérence et l'efficacité de la politique extérieure et de sécurité de l'Union. Je suis longuement intervenu dans ce débat.

Ces six mois de présidence belge m'ont permis de constater que, 9 ans après sa mise en pratique, la PESC est entrée en vigueur lors de la ratification du traité de Maastricht en novembre 1993. Cette jeune politique de l'Union a acquis une certaine légitimité. C'est un constat indiscutable. En dépit de la modestie des instruments à sa disposition, l'Union a accompli, ces dernières années et, en particulier, durant notre présidence, un travail diplomatique important et dense.

Nous avons réussi, par exemple, à gérer les conséquences des événements dramatiques du 11 septembre 2001. En matière de PESC, la présidence belge s'est évertuée à mettre concrètement en œuvre les instruments parfois plus théoriques conçus par les traités de Maastricht et d'Amsterdam. Les stratégies communes, auxquelles vous faites allusion, illustrent l'évolution de la PESC. A l'origine, cet instrument avait été conçu pour servir trois objectifs: affirmer la priorité politique que l'Union européenne accorde à un pays, une région voire, un sujet, renforcer la cohérence de l'action extérieure de l'U.E. par une approche inter-piliers, instituer la prise de décision à la majorité qualifiée pour assouplir le fonctionnement de la PESC sans remettre en cause sa nature intergouvernementale.

Depuis 1998, le Conseil a adopté quatre stratégies communes sur la Russie, l'Ukraine, les Balkans et la Méditerranée. La réalité a fait apparaître des difficultés tant dans la phase de l'élaboration des textes – chaque État membre désirait inclure, dans la stratégie commune, ce qu'il considère comme prioritaire – que dans leur mise en œuvre – par exemple, la volonté d'exclure certains secteurs du champ d'application de la majorité qualifiée.

Ces difficultés n'ont cependant nullement empêché l'Union de progresser dans ses relations avec la Russie et le monde méditerranéen. Le sommet avec la Russie et la conférence Euromed organisés sous notre présidence ont été des succès incontestés. Ces succès ne sont qu'indirectement liés aux stratégies communes. Avant d'en adopter d'autres, il faudra bien évaluer l'opportunité de cet instrument.

Dans le cadre des Balkans, par exemple, une stratégie commune pourrait faire double emploi avec le processus d'association et de stabilisation.

La collaboration avec le haut représentant pour la paix – M. Solana – et le commissaire chargé des relations extérieures de l'Union – M. Patten – a été exemplaire durant toute notre présidence. A première vue, la fusion de leurs responsabilités respectives au sein de la Commission se justifie en raison du réel problème de visibilité que pose la multiplicité des responsables habilités à s'exprimer au nom de l'Union lorsqu'il s'agit de politique étrangère. La fusion des responsabilités est également avancée par certains pour appliquer à la PESC la méthode communautaire. Il faut éviter d'être trop théorique. La PESC restera longtemps encore de nature

07.02 **Minister Louis Michel**: Het Spaanse voorzitterschap organiseerde een tweede debat over het GBVB dat ondertussen zijn legitimiteit duidelijk heeft bewezen. De EU heeft op diplomatiek vlak zwaar werk geleverd. Het GBVB heeft een hele evolutie doorgemaakt. De problemen die bij de redactie en de toepassing van de teksten opdoken, stonden de verbetering van onze betrekkingen met Rusland en de Middellandse Zeelanden nooit in de weg.

Tijdens ons voorzitterschap verliep de samenwerking met de heren Solana en Patten voorbeeldig. De bundeling van hun respectieve bevoegdheden op het niveau van de Commissie moet de zichtbaarheid van het GBVB vergroten, dat in elk geval een intergouvernementele materie blijft.

De vooruitgang die in het GBVB werd geboekt, vertaalt zich in een grotere samenhang tussen de Vijftien, en zelfs de toekomstige 28 lidstaten. In de VN spreken de Vijftien meestal met één stem. Ik hoop dat die samenhang zich tot andere internationale instellingen zal uitbreiden.

Wij hebben aangedrongen op de noodzaak om het beleid van samenwerking en het buitenlands beleid van de Unie op elkaar af te stemmen, zonder evenwel het specifieke oogmerk van de samenwerking te ontkennen.

Persoonlijk heb ik de militaire samenwerking vooruitgeschoven als zijnde een essentieel element in het beleid ter voorkoming van conflicten en voor de institutionele heropbouw. In dat opzicht heb ik het voorbeeld van Congo aangehaald.

Daarnaast heb ik het belang onderstreept om op meer systematische wijze *case-studies*

intergouvernementale, particulièrement en ce qui concerne le domaine de la politique européenne de sécurité et de défense.

En d'autres termes, la fusion de ces deux responsabilités est inscrite dans les astres, mais je pense que le moment n'est pas encore venu de la réaliser parce que nous ne disposons pas encore des instruments nécessaires à cet égard.

Enfin, en ce qui concerne votre dernière question, je confirme que les progrès accomplis en matière de PESC se matérialisent, notamment, par la prise de position commune des Quinze et parfois des vingt-huit. A l'ONU les Européens s'expriment d'une seule voix ou de façon concordante sur la majorité des sujets. Ces positions servent de référence pour de nombreux groupes de pays dans les organisations et les conférences internationales.

Par exemple, le succès de la conférence de Durban a précisément consisté à maintenir la cohésion de l'Union et à convaincre des pays tiers d'appuyer cette prise de position. Cela me semble, pour ma part, totalement favorable à l'extension de la coordination des positions de l'Union au sein des institutions financières internationales. L'arrivée de l'euro favorisera probablement cette évolution.

Encore quelques considérations ayant fait l'objet du débat.

Tout d'abord, on a approfondi la question de la nécessaire collaboration entre la politique de coopération et la politique des affaires étrangères, l'une n'étant pas dépendante de l'autre, mais il est évident que cette proximité existe – ce sentiment est assez répandu parmi les Quinze – et sans toutefois nier la finalité spécifique de la coopération, par exemple. Mener une politique de coopération totalement indépendante de la politique des affaires étrangères ne paraît pas être raisonnable aux yeux des Quinze.

Ensuite, la coopération militaire est un élément essentiel de la politique de prévention des conflits. J'ai cité l'exemple du Congo. Il est impensable de mettre en œuvre une armée républicaine au service de la Nation en l'absence d'une coopération militaire extérieure qui apporte la formation de l'encadrement de cette armée.

Je me suis donc permis de mettre ce dossier hier sur la table au niveau européen et je dois dire que ce point a retenu l'attention de la plupart des collègues. En effet, comme la formation de la police, la coopération militaire fait partie de la reconstruction institutionnelle dans bon nombre de pays. On ne peut pas considérer que la coopération militaire n'est pas un élément important de la prévention des conflits.

Par ailleurs, j'ai également proposé – cette suggestion a été retenue – que l'on fasse plus systématiquement une étude de cas sur l'efficacité de notre politique extérieure dans certains types de conflits et d'interventions. J'ai d'ailleurs cité l'exemple de la coopération belge qui a réalisé une étude de cas sur cinq pays africains.

Il était intéressant d'examiner cette évaluation. Je ne parle pas de l'évaluateur car je ne partage pas du tout l'engouement médiatique de ce travail. Mais c'est un autre problème et j'aurai peut-être l'occasion d'y revenir. L'étude de cas est importante afin de tirer des conclusions

uit te voeren over de doelmatigheid van ons buitenlands beleid in welbepaalde conflicten, maar ik deel geenszins de mediabelangstelling voor de taak van de evaluator.

Ten slotte staan wij binnen de Europese Unie nagenoeg eenparig een betere coördinatie tussen de grote internationale organisaties voor.

Het nationaal beleid van de onderscheiden landen in dat verband moet nader tot elkaar worden gebracht.

et de mieux orienter notre politique extérieure.

Pour ce qui concerne la fusion des compétences, je crois avoir répondu.

J'ai cru comprendre une certaine unanimité pour une meilleure coordination, au sein de l'UE, de nos positions dans les grandes organisations internationales et pour une plus grande proximité.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07.03 De voorzitter: De vraag nr. 6278 van de heer Dirk Van der Maelen zal schriftelijk worden beantwoord.

08 Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Westelijke Sahara" (nr. 1071)

08 Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Sahara occidental" (n° 1071)

08.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit is reeds mijn vierde interpellatie over dit probleem. De toestand van de Westelijke Sahara wordt stilaan een pijnlijke illustratie van het feit dat internationaal recht in de praktijk vaak neerkomt op het recht van de sterkste, op internationaal onrecht. Dit wordt stilaan ook mijn belangrijkste ervaring in dit Huis en in de commissie voor de Buitenlandse Zaken.

Ik verwijs eerst naar de Belgische inspanningen terzake. Wij hebben generaal Busé, die daar de MINURSO-troepen leidt. Ook spendeert België reeds enkele jaren twintig miljoen frank per jaar aan hulp, maar ik stel vast dat het resultaat van deze inspanningen niet zo denderend is.

Ik stel ook vast dat we te maken hebben met een hele reeks provocaties. Ten eerste, wordt er jaarlijks de rally Parijs-Dakar gereden. Ten tweede, noemt niemand minder dan president Chirac de Westelijke Sahara de zuidelijkste provincie van Marokko. Dat is een duidelijk statement. Het zou wat zijn, als wij het tegenovergestelde deden! Ten derde, is er een olieconcessie aan Franse en Amerikaanse firma's, regelrecht tegen de VN-resolutie van 1991 over de uitbuiting en de plundering van koloniale territoria door buitenlandse economische groepen in. Ten vierde, is er een poging om Algerije aan te zetten tot het laten vallen van hun steun aan het Polisario in ruil voor steun in hun strijd tegen het fundamentalistische FIS. Ten vijfde, zijn er de provocerende reizen van de koning van Marokko naar een land dat het zijne niet is. Ten zesde, is er de provocerende houding van de Marokkaanse koning, die een gesprek met de voorzitter van het Polisario afwijst. Hij zegt dat die man enkel als onderdaan met hem kan komen babbelen. Ik heb terzake een concrete suggestie. Misschien kan België optreden als gastland om een gesprek tussen het Polisario en Marokko te verkrijgen?

De zesde en grootste provocatie is echter de zogenaamde derde weg, waarmee men het probleem nog maar eens met vijf jaar uitstelt. Men durft het zelfs aan om ook de ingevoerde Marokkaanse inwijkelingen en militairen aan het referendum, dat er pas over vijf jaar komt, te laten deelnemen. Dit kan niet. De akkoorden zeggen duidelijk dat een

08.01 Ferdy Willems (VU&ID): Le Sahara occidental montre malheureusement que le droit international se résume souvent au droit du plus fort. La Belgique investit annuellement dans cette région mais les résultats ne sont guère brillants. Les provocations sont innombrables. Le Paris-Dakar en est une et la déclaration du président Chirac, qui a qualifié le Sahara occidental de province marocaine la plus méridionale, en est une autre, etc. La Belgique adhère-t-elle au point de vue de la France? Quelle est la position de la Belgique vis-à-vis des récentes concessions pétrolières du Maroc sur le territoire du Sahara occidental? Que pense la Belgique de l'attitude insultante et provocatrice du roi du Maroc à l'égard du Sahara occidental? Le rallye Paris-Dakar constitue-t-il ou non une provocation? Comment la Belgique évalue-t-elle les résultats obtenus par l'ONU au terme de dix années de négociations? Quelle attitude la Belgique adopte-t-elle à l'égard du sabotage du referendum? La Belgique souscrit-elle à l'appui de l'Algérie et de l'Espagne au Front Polisario? La Belgique voit-elle, comme moi, dans le Sahara une illustration flagrante de l'injustice internationale? Quelles mesures concrètes envisage-t-elle?

regeling maar mogelijk is mits de instemming van alle partijen.

Een positiever element is dat Spanje, dat nu het Europese voorzitterschap waarneemt, nog altijd zijn steun verleent aan het Polisario. Ik denk dat België als deel van de trojka daar een rol kan blijven spelen.

Ten slotte vraag ik of nu niet eindelijk het ogenblik is aangebroken om het Polisario te erkennen als de wettelijke vertegenwoordiger van het Sahrawi-volk. Ik heb het laten nakijken en ik besef zeer goed dat dit de iure eigenlijk niet kan, maar er zijn in de geschiedenis al meer erkenningen de facto van zulke bewegingen geweest. Het zijn instabiele erkenningen, maar het zijn tenminste erkenningen. Men kan voor die erkenning de facto enkele principes hanteren, zoals het staatsrechtelijk principe van de staat ter opvulling, gebaseerd op de VN-resolutie van 1960, de "declaration on the granting independence to colonial countries and peoples". Ook is er de VN-tekst van 1966 over het verdrag van de burgerlijke en politieke rechten. In 1970 was er de verklaring van de vriendschappelijke relaties, tegen onderdrukking, dominantie en uitbuiting. Men had toen Zuid-Afrika op het oog. Ten slotte is er ook het principe van de diplomatieke pluriformiteit, die de UNPO – de Unrepresented Nations and Peoples Organisation – zou toelaten om voor het Polisario een deur naar de VN te openen. Die organisatie is bijzonder boeiend omdat ze geweld ontraadt en probeert te komen tot een soort vertegenwoordiging van groepen en volken die niet in de VN aanwezig zijn. Men heeft dat al gedaan met Oost-Timor, Kosovo en Taiwan. Vroeger was het ook het geval met Armenië, Estland, Letland en Georgië, landen die nu erkend zijn.

Mijnheer de minister, ik vraag u om werk te blijven maken van dit dossier.

08.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, België blijft de kwestie van de Westelijke Sahara met bijzondere aandacht volgen. Zoals de andere landen van de unie steunt België de inspanningen van de secretaris-generaal van de VN en zijn speciale gezant, de heer James Baker, om een politieke oplossing te vinden die voor alle partijen aanvaardbaar is. Ik wens op te merken dat de resolutie 1351 van 29 juli 2001, waarin alle partijen worden uitgenodigd om het door de heer Baker vooropgestelde kaderakkoord te onderzoeken, unaniem door de Veiligheidsraad werd goedgekeurd. Het onderzoeken van het kaderakkoord betekent niet dat de validiteit van het zogezegde settlementplan in vraag wordt gesteld. Wel is het een uitnodiging aan de partijen om een alternatief te onderzoeken, gezien het gebrek aan vooruitgang in de uitvoering van het settlementplan. Zoals u weet, zit de uitvoering van het oorspronkelijk voorziene referendum muurvast omwille van de fundamentele tegenstellingen tussen beide partijen over de identificatie van de kiezer.

Ik wens overigens te beklemtonen dat het kaderakkoord alleen maar kan worden uitgevoerd indien alle partijen het hierover eens zijn. Bovendien wordt Polisario zelf uitgenodigd om in het kader van deze besprekingen voorstellen te doen om uit de politieke impasse te geraken. Het kaderakkoord impliceert evenmin een erkenning van de Marokkaanse soevereiniteit over de Westelijke Sahara. Het plan betreft alleen de toekenning van de bevoegdheden voor een bepaalde

Reconnaitra-t-elle constitutionnellement le gouvernement en exil?

08.02 **Louis Michel**, ministre: Dans le dossier du Sahara occidental, la Belgique soutient les efforts du secrétaire général des Nations Unies et de M. Baker en faveur d'une solution politiquement acceptable.

La résolution 1359 a été adoptée à l'unanimité par le Conseil de sécurité. L'examen de l'accord-cadre constitue une invitation adressée à l'ensemble des parties désireuses de rechercher une alternative au *Settlement Plan* dont la mise en œuvre se faisait attendre. L'accord-cadre pourra être appliqué lorsque toutes les parties s'y seront ralliées. Le Polisario a également été invité à formuler des propositions. L'accord-cadre n'implique pas la reconnaissance de la souveraineté marocaine et n'exclut pas le droit à l'autodétermination.

periode. Ik wens overigens te beklemtonen dat het kaderakkoord het zelfbeschikkingsrecht helemaal niet uitsluit. Elk plan dient rekening te houden met de legitieme aspiraties van de bevolking van de Westelijke Sahara.

Ik ben van oordeel dat een dringende oplossing voor deze kwestie dient te worden gevonden, niet in het minst omwille van de ernstige humanitaire implicaties die ermee verbonden zijn. Het lijkt mij dan ook wenselijk om in deze zaak een pragmatische instelling voor ogen te houden en geen enkel denkspoor uit te sluiten dat tot een oplossing van het conflict zou kunnen bijdragen.

Het feit dat er na tien jaar nog steeds geen akkoord over het referendum kon worden bereikt, is niet toe te schrijven aan een tekortkoming van de VN, maar wel aan de onenigheid tussen beide partijen. Ik blijf van oordeel dat de vredesmacht een belangrijke rol op het terrein heeft gespeeld en dit voorlopig in de toekomst zal blijven doen.

Inzake de recente oliecontracten wens ik op te merken dat de juridische implicaties hiervan op dit moment door de VN worden onderzocht. Ik wens op dit onderzoek niet vooruit te lopen. Frankrijk heeft in deze zaak overigens verduidelijkt dat het contract louter onderzoek betreft en geen exploitatie of productie. Het contract is met Marokko afgesloten omdat de VN Marokko erkennen als administratieve mogendheid voor het territorium. Het contract betekent evenwel geenszins een erkenning van de Marokkaanse soevereiniteit over het territorium.

Hetzelfde argument geldt mutatis mutandis voor de rally Parijs-Dakar. Er is geen sprake van enige druk op Algerije in dit dossier. Het is niet meer dan normaal dat Algerije wordt aangesproken inzake de uitvoering van een resolutie die unaniem door de Veiligheidsraad werd goedgekeurd. De rol die België in deze kwestie kan spelen, is beperkt. België is geen lid van de Veiligheidsraad. Zoals reeds aangestipt, ondersteunen de Europese landen de inspanningen van de heer Baker om een rechtvaardige, duurzame en onderhandelde oplossing voor het geschil te vinden.

In het memorandum in bijlage van het laatste interim-verslag van de secretaris-generaal van de VN over de Westelijke Sahara van 10 januari 2002 herbevestigt Polisario ook van zijn kant een vertrouwen in de heer Baker. Ik meen dan ook dat het voorlopig niet het ideale moment is voor alternatieve Europese initiatieven in dit dossier en nog veel minder voor unilaterale stappen van België die geen enkele concrete bijdrage kunnen leveren tot het naderbij brengen van een oplossing voor het conflict. België zal evenwel niet nalaten om op humanitair vlak zijn rol op het terrein te blijven spelen.

08.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, ik ben het met een aantal van uw antwoorden eens.

Toch onderstreep ik dat een akkoord zoals afgesproken is, enkel mogelijk is met alle partijen, inbegrepen het Polisario.

Als u stelt dat zulks niet mogelijk is omdat er onenigheid is tussen de politieke partijen, herinner ik u eraan dat er ook onenigheid is in Europa, meer bepaald Frankrijk.

Face à la nécessité de trouver une solution, une attitude pragmatique s'impose. L'absence d'accord relatif au référendum s'explique par les divergences entre les parties.

Les conséquences juridiques des récents contrats pétroliers sont actuellement examinées par les Nations Unies. Si le contrat a été conclu avec le Maroc, c'est parce que ce dernier est reconnu par les Nations Unies en tant que pouvoir administratif auquel ressortit le territoire. Cette reconnaissance n'implique toutefois pas celle de la souveraineté marocaine. Un raisonnement analogue s'applique au rallye Paris-Dakar.

Dans ce dossier, il n'est aucunement question de pressions qui seraient exercées à l'égard de l'Algérie. L'intervention de ce pays a toutefois été sollicitée dans le cadre de l'application de la résolution des Nations Unies.

Notre pays n'étant pas membre du Conseil de sécurité, le rôle qu'il pourrait jouer dans ce dossier est limité. Les pays européens soutiennent les efforts entrepris par M. Baker, qui jouit également de la confiance du Polisario, en vue de trouver une solution à ce conflit. Il est donc préférable que l'Europe et la Belgique s'abstiennent actuellement de prendre une initiative dans ce dossier, la Belgique poursuivant évidemment sa mission humanitaire sur le terrain.

08.03 Ferdy Willems (VU&ID): Un accord devrait nécessairement emporter l'adhésion de l'ensemble des parties, à l'inclusion du Polisario. L'Europe est divisée sur ce dossier. A cet égard, je songe en particulier à l'attitude de la France. La Belgique fait partie de la troïka et l'Espagne joue un rôle

Ik verheug mij over uw stellingname dat die contracten geen erkenning van de soevereiniteit van Marokko inhouden. Met u kijk ik uit naar het onderzoek dat daarrond gebeurt, want ik vind dat iets zeer gevaarlijks.

Tegenover uw verklaring dat België niet veel kan doen, plaats ik het feit dat België deel uitmaakt van de trojka en Spanje in de aangelegenheid een prominente rol speelt. Wij kunnen dus wel degelijk iets doen. Hetzelfde gaat op voor de UNO. Wij zijn geen lid van de Veiligheidsraad, maar wel van de UNO. Onze ambassadeur is perfect in staat om agendapunten aan te kaarten en standpunten in te nemen en ik stel voor dat hij dat ook doet.

Mijns inziens is nu wel het moment aangebroken voor enige acties. Na decennia wachten is het tijd dat de Sahrawi's, dat kleine volk, eindelijk krijgen waarop ze recht hebben, zoals elk volk, namelijk een minimum aan respect, een minimum aan grondgebied, een minimum aan zelfbeschikking. Dat is iets wat wij geen enkel land, geen enkele kolonie ontzeggen; waarom ontzeggen wij het dan aan de Sahrawi's? Na vele decennia is het geduld stilaan op. Ik blijf bij mijn uitgangspunt dat hier internationaal onrecht op grote schaal gebeurt.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Ferdy Willems
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
vraagt de regering om

- in de kwestie van de Westelijke Sahara te blijven ijveren voor de principes van dekolonisatie en recht op zelfbeschikking en dit binnen een aanvaardbare termijn;
- aan de heer Kofi Annan, secretaris-generaal van de VN, aan de heer M. Abdelaziz, secretaris-generaal van het Polisariofront en aan zijne Majesteit Mohamed VI, Koning van Marokko, te melden dat België bereid is om als gastland op te treden voor de door het Polisariofront gevraagde ontmoeting tussen M. Abdelaziz en Koning Mohamed VI;
- bij de VN aan te dringen op het sturen van waarnemers in verband met de klachten wegens het schenden van de mensenrechten;
- zowel bij de VN als bij Marokko aan te dringen om de natuurlijke rijkdommen van de Westelijke Sahara te beschermen in afwachting van een definitieve regeling van het conflict;
- het Polisario te erkennen als de wettelijke vertegenwoordiger van het Sahrawi-volk;
- via het Spaanse voorzitterschap en via onze ambassadeur bij de VN deze kwestie te blijven agenderen op Europees en mondiaal niveau."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Ferdy Willems
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement

- de continuer à défendre, dans la question du Sahara occidental, la mise en pratique des principes de la décolonisation et du droit à l'autodétermination, et ce dans un délai acceptable;
- de faire savoir à M. Kofi Annan, secrétaire général de l'ONU, à M. Abdelaziz, secrétaire général du Front Polisario et à Sa Majesté Mohammed VI, Roi du Maroc, que la Belgique est disposée à accueillir M. Abdelaziz et le Roi Mohammed VI afin qu'ils se rencontrent, comme le demande le Front Polisario;
- de demander instamment à l'ONU d'envoyer des observateurs sur place afin d'enquêter sur les plaintes

relatives aux violations des droits de l'homme;

- de demander instamment à l'ONU aussi bien qu'au Maroc de protéger les richesses naturelles du Sahara occidental en attendant un règlement définitif du conflit;
- de reconnaître le Front Polisario en tant que représentant légal du peuple sahraoui;
- de maintenir cette question à l'ordre du jour des forums européens et mondiaux par l'intermédiaire de la présidence espagnole de l'UE et par l'entremise de notre ambassadeur à l'ONU."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Pierre Chevalier en Jacques Simonet.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Pierre Chevalier et Jacques Simonet.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

09 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de godsdienstvrijheid in Saoedi-Arabië" (nr. 6138)

09 Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la liberté de culte en Arabie Saoudite" (n° 6138)

09.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het zal wel geen nieuw fenomeen zijn, maar soms is het toch spectaculair hoe contradictoir wij in ons buitenlands beleid te werk gaan. Tegenover de landen waar een fundamentalistisch islamitisch regime aan de macht is, zijn we al lang – en niet ten onrechte – zeer wantrouwig opgetreden. Na 11 september is onze houding alleen strakker geworden. Ik denk aan Iran en Soedan en van Afghanistan spreek ik zelfs niet. Ten minste één land is vanaf de conceptie, toen het in de jaren '30 ontstond onder koning Ibn Seoud, fundamentalistisch geweest. Dat is Saoedi-Arabië. Merkwaardig genoeg hebben we daar nooit commentaar op geleverd. U zult begrijpen dat ik mij verbaas over wat ik zonet de soms zeer opvallende contradicties in ons buitenlands beleid noemde.

Om bij die contradicties te blijven, wij maken ons soms zeer veel zorgen over de mensenrechten, zelfs in landen waar ze helemaal niet bedreigd worden maar waar men alleen vermoedt dat er in de verte, aan de horizon iets bedreigends zou kunnen opdoemen. Ik denk aan Oostenrijk en u zult mij dat niet kwalijk nemen. Daartegenover staat dat wij de beste relaties hebben met bepaalde landen – deze keer gaat het om Saoedi-Arabië maar ik zou nog andere kunnen noemen – waarin de conventies omtrent de mensenrechten als een vodge papier worden behandeld. In Saoedi-Arabië gaat men op dat vlak nogal radicaal te keer, onder meer voor christenen, maar voor om het even welke andere godsdienst die niet islamitisch is. Het is er niet alleen verboden kerken of gebedshuizen te hebben; het is er tevens voor christenen verboden om aan werving te doen voor hun godsdienst. Ook in Algerije is dat laatste het geval. In Saoedi-Arabië is het voor christenen zelfs verboden om thuis te bidden. Indien men thuis bidt en de godsdienstige politie van de Wahabieten – de godsdienstige sekte die daar sedert het begin aan de macht is – komt dat te weten, dan riskeert men ernstige straffen. Terloops gezegd, in dit zeer fundamentalistische land is het niet zo aangenaam voor een rechtbank te moeten verschijnen vermits de sharia er van toepassing is. Mijnheer de minister, wij hebben daar geen commentaar op. Het is nog niet zo lang geleden dat een delegatie van dit Parlement, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle partijen die zichzelf democratisch noemen, zonder veel gewetensbezwaren in Saoedi-Arabië op bezoek is geweest. Dat valt echter niet onder de

09.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Notre politique est parfois très contradictoire. Elle est de plus en plus stricte à l'égard des pays intégristes. Nous n'avons cependant jamais émis de commentaire négatif au sujet de l'Arabie saoudite. Si nous nous inquiétons des menaces, fussent-elles supposées, qui pèsent sur les droits de l'homme dans l'un ou l'autre pays, nous entretenons les meilleures relations avec un pays comme l'Arabie saoudite. Pourtant, les religions autres que l'Islam ne peuvent y disposer de lieux de culte ni recruter. Les chrétiens ne peuvent même pas prier chez eux. La Charia y est appliquée. Il n'y a pas si longtemps, une délégation de notre Parlement a visité ce pays sans le moindre état d'âme. Notre politique étrangère connaît donc deux poids, deux mesures. La raison en est évidente: l'Arabie saoudite est un Etat pétrolier.

Le ministre sait-il que les dissidents d'Arabie saoudite sont poursuivis? Des personnes ont-elles été arrêtées en raison de leur religion? A-t-on déjà pris des mesures visant à faire respecter la liberté religieuse en Arabie saoudite?

verantwoordelijkheid van de regering. Ik geef nu dit voorbeeld maar er zijn genoeg voorbeelden van de goede relaties met Saoedi-Arabië.

Er is dus niet alleen sprake van contradicties in ons buitenlands beleid maar van twee maten en twee gewichten. Men kan zich natuurlijk afvragen wat de redenen zijn. Eerlijk gezegd ligt het antwoord naar mijn bescheiden mening voor de hand. Saoedi-Arabië heeft namelijk veel petroleum. Het is een bondgenoot van onze grootste bondgenoot en bijgevolg taboe. Toch durf ik hier vandaag vragen of u op de hoogte bent van de vervolging van andersdenkenden in Saoedi-Arabië. Bent u op de hoogte van het feit dat een aantal christenen uit India, Nigeria, Ethiopië, Eritrea en de Filipijnen – misschien is dit een lijst die beter past in de werkzaamheden van collega Willems – opgesloten zijn omwille van het belijden van hun godsdienst? Vooral wou ik weten of er ooit om het even wat werd ondernomen om Saoedi-Arabië tot meer verdraagzaamheid te brengen.

09.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, in 1999 reeds ondervroeg de heer Van den Eynde mij over de godsdienstvrijheid in Saoedi-Arabië en drie jaar later is de situatie ten gronde niet gewijzigd.

De vrijheid van eredienst bestaat inderdaad nog steeds niet in Saoedi-Arabië. De beoefening of het onderwijs van om het even welke religie, met uitzondering van de islam, blijft verboden. Sedert enkele jaren verzekert de Saoedische overheid haar buitenlandse gesprekspartners officieus dat het belijden van christelijke diensten feitelijk wordt geduld, voor zover deze plechtigheden in privé-woningen plaatsvinden en dat hieraan geen ruchtbaarheid wordt gegeven.

Toch zouden er in de loop van 2001 aanhoudingen van christenen zijn gebeurd tijdens dergelijke privé-vergaderingen. De religieuze politie zou op dat moment bijbels, missalen en informatie over christelijke kringen, vooral in Afrikaanse en Aziatische gemeenschappen, hebben verzameld. Dit is niet te verzoenen met onze opvatting over godsdienstvrijheid.

Op juridisch vlak bestaat in de Saoedische wetgeving geen enkele verwijzing naar godsdienstvrijheid. De traditionele houding van Saoedi-Arabië bestaat erin te stellen dat haar politiek systeem en de wettelijke en penale vervolgingen die eruit voortvloeien, zijn gebaseerd op de sharia. Vele vragen inzake mensenrechten worden derhalve onbespreekbaar vanaf het ogenblik dat zij in tegenstelling zouden kunnen staan met de uitdrukking van Gods wil. Deze argumentatie geldt niet alleen voor de godsdienstvrijheid, maar eveneens wanneer men bijvoorbeeld de problematiek van de doodstraf aankaart.

Onze kritiek wordt door de Saoedi-Arabische autoriteiten ervaren als een aanval op hun geloof en wordt verworpen als een poging om onze Westerse waarden op te leggen.

Het is duidelijk dat zowel de Europese Unie als België, die beide actief zijn inzake mensenrechten, hierover in dialoog willen treden met de Saoedische autoriteiten. Deze laatste verwerpen echter elke dialoog inzake mensenrechten buiten het kader van de gespecialiseerde instellingen van de Verenigde Naties.

09.02 **Louis Michel**, ministre: La liberté de culte n'est toujours pas reconnue en Arabie saoudite. Les autorités de ce pays nous ont donné l'assurance que la pratique de la religion catholique était tolérée dans les faits. Toutefois, en 2001, plusieurs réunions privées de catholiques ont été interrompues. Des Bibles et des missels appartenant à des communautés essentiellement africaines et asiatiques ont été confisqués.

Les lois en vigueur en Arabie saoudite ne comportent pas la moindre référence à la liberté religieuse. Le régime politique et les règles légales sont fondées sur la Charia. Les autorités de Riyad ressentent donc nos critiques comme une atteinte à leur croyance.

Les autorités saoudiennes refusent absolument de discuter des droits de l'homme et la Belgique a constaté, le 13 novembre 2001, c'est-à-dire quand elle présidait l'UE, que la situation restait préoccupante. L'UE a déclaré officiellement qu'elle déplorait les restrictions dans le domaine des droits de l'homme et elle encourage le gouvernement à collaborer davantage avec les organes de l'ONU compétents en la matière. Un dialogue avec les organisations et les personnes progressistes en Arabie saoudite

In haar interventie voor de derde commissie van de algemene vergadering van de Verenigde Naties stelde het Belgische voorzitterschap op 13 november, in naam van de Europese Unie, dat "...de situatie van de mensenrechten in Saoedi-Arabië onveranderd blijft en een bron van ernstige zorgen is voor de Europese Unie. De Europese Unie betreurt de beperkingen inzake vrije meningsuiting, vrijheid van vereniging, vrijheid van godsdienst, het grijpen naar menonwaardige straffen, het gebrek aan transparantie in de procesvoering, de ernstige beperking inzake toegang tot de gevangenen, alsmede de moeilijkheden voor deze laatsten om juridische bijstand te kunnen genieten.

De Europese Unie moedigt de regering aan om verder samen te werken met de mensenrechtenmechanismen van de Verenigde Naties en hoopt onder meer dat het bezoek van de speciale rapporteur over de onafhankelijkheid van het gerecht binnenkort kan plaatsvinden". Tot hier beperkt zich het citaat.

België is van oordeel dat inzake mensenrechten geregelde contacten en dialogen met Saoedi-Arabië en met zijn meest breeddenkende vertegenwoordigers, de vooruitgang kan bevorderen, maar geeft toe dat godsdienstvrijheid niet meteen een thema is waarbij snel vooruitgang zal worden geboekt. Alle bilaterale bezoeken tussen België en Saoedi-Arabië zullen worden benut om de kwestie van de mensenrechten met inbegrip van godsdienstvrijheid op de meest efficiënte manier aan te snijden.

09.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wens de minister uitdrukkelijk te bedanken voor zijn volledig antwoord waaruit ik meen te mogen concluderen dat onze traditionele Europese waarden moeilijk te verzoenen zijn met de levenswijze in om het even welke theocratie en bijgevolg ook met de levenswijze en de houding ten aanzien van de eigen burgers van een islamitische theocratie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de sluiting van verscheidene ambassades en consulaten" (nr. 6153)

10 Question de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la fermeture de plusieurs ambassades et consulats" (n° 6153)

10.01 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er zijn twee ambassades en drie consulaten gesloten. Ik verwijs naar de ambassades van Sarajevo en Wellington in Nieuw-Zeeland en de consulaten van München, Lyon en Milaan. In het verleden is de beslissing genomen om een aantal posten te sluiten, maar ik vind de geografische keuze heel eigenaardig. Ik vraag mij af of andere dan budgettaire redenen werden ingeroepen om tot de sluiting van deze posten over te gaan. Waren er alternatieven voorhanden? Zo ja, waarom zijn die niet gekozen?

Het is belangrijk dat op veel van deze posten de economische en handelsattachés aanwezig zijn. Dat is zeker in de consulaten-generaal het geval. Wij zitten met de consulaire diensten, die moeten worden gecompenseerd. Dit is toch een belangrijk gegeven. Ik heb

serait de nature à améliorer la situation. Cependant, il ne faut pas s'attendre dans l'immédiat à des progrès dans le domaine de la liberté de culte.

09.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Je conclus de la réponse du ministre que nos valeurs occidentales traditionnelles sont difficilement conciliables avec la théocratie islamique.

10.01 Pieter De Crem (CD&V): Deux ambassades et trois consulats ont été fermés. Je m'étonne des endroits choisis. Y avait-il d'autres motifs que des motifs d'ordre budgétaire? A-t-on examiné d'autres possibilités? Certains postes occupaient également des attachés économiques et commerciaux. Les fermetures des postes de Sarajevo, de Munich et de Milan me surprennent plus particulièrement, en raison de leur

Lyon, Milaan, München en Sarajevo op een kaart gezet. Als wij Milaan als middelpunt nemen, bevinden die steden zich in een straal van 450 tot 500 kilometer. Bovendien hebben wij hier met een bijzonder belangrijke regio te maken. De opportuniteit van de keuze om Sarajevo te sluiten – nu er een nieuw regime is – vind ik bijzonder eigenaardig. Ik weet wel dat wij een post hebben in Zagreb. Ook de sluitingen München en Milaan vind ik eigenaardig, zeker als men rekening houdt met de regionale ontwikkeling in Beieren en Noord-Italië, het economisch zwaartepunt van Italië. Bovendien kunnen wij daar een grote link leggen met heel wat Belgische ondernemingen. Ik heb grote vragen omtrent de opportuniteit van de sluiting van die posten.

De sluiting van de ambassade in Wellington vind ik ook vreemd, zeker als men Wellington als een vooruitgeschoven post van Micronesië beschouwd. Dit gebied in de Stille Oceaan is op internationaal en geostrategisch vlak volledig tot ontwikkeling aan het komen.

Ik heb hierover een aantal vragen. Ik verwijs naar de opportuniteitsvraag. Stelt u nog andere sluitingen in het vooruitzicht?

10.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega De Crem, ik overloop uw ingediende vragen. U vraagt mij of nog andere dan budgettaire redenen werden ingeroepen om tot de sluiting van deze posten over te gaan. Mijn antwoord daarop is ontkennend. Het was noodzakelijk om 1 miljoen euro te besparen op de werkingskosten van het departement. Een dergelijke beslissing is uiteraard niet eenvoudig, maar deze maatregel was onvermijdelijk.

Waren er alternatieven voorhanden en zo ja, welke? Waarom werden deze alternatieven niet gekozen? Er waren geen alternatieven voorhanden. Het was de enige manier om de opgelegde besparingen te realiseren.

Werd hierover overleg gepleegd met de gewesten, gezien de aanwezigheid van economische en handelsattachés in de consulaten-generaal? De gewesten werden op de hoogte gesteld van onze plannen nog voor de formele beslissing op de Ministerraad van 11 januari werd genomen. Al het nodige zal worden gedaan om de overgang zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Hoe zullen de vroeger aangeboden diensten worden gecompenseerd? Mijn departement onderzoekt momenteel de mogelijkheden om de taken die nu door te sluiten posten worden uitgevoerd, aan andere posten toe te vertrouwen. De hiervoor aangeduide posten zullen deze taken integraal overnemen. De dienstverlening aan onze landgenoten zal ook in de toekomst op de best mogelijke manier worden verzekerd.

Worden er nog sluitingen van diplomatieke posten in het vooruitzicht gesteld? Mijn departement zal al het mogelijke doen om de opgelegde budgettaire besparing door middel van de eerder vermelde maatregelen te verwezenlijken, maar het is niet uitgesloten dat andere posten worden gesloten.

Dit is evenwel op een doordachte manier gebeurd. Zo heb ik gevraagd hoeveel Belgen in de omgeving wonen en hoe dikwijls zij van die post per jaar gebruikt maakten.

importance. Quant au poste de Wellington, il peut être considéré comme un poste avancé dans l'Océan Pacifique. D'autres fermetures ont-elles été prévues?

10.02 **Louis Michel**, ministre: Les raisons sont uniquement d'ordre budgétaire. Il fallait économiser 1 million d'euros. Aucune autre solution n'était possible. Les Régions ont été informées de nos projets avant même notre décision formelle du 11 janvier.

Mon département envisage la possibilité de confier les différentes missions à d'autres postes.

Nous ferons tout ce qui est en notre pouvoir pour réaliser les économies budgétaires prévues. Il n'est dès lors pas impossible que l'on doive fermer d'autres postes diplomatiques. J'insiste sur le fait que la décision a été mûrement réfléchie. Les différents postes ont été soumis à une radioscopie. Actuellement, l'on s'interroge toujours sur la fermeture possible des postes de La Paz et de Cologne. Il se peut donc que de nouveaux postes soient fermés, mais d'autres pourraient également bénéficier d'une extension.

Les mesures qui viennent d'être présentées représentent une économie de 32 à 33 millions de francs et je dois réaliser une économie de 40 millions de francs.

Er is nog een probleem. Normaal gesproken zou ook de post in La Paz in Bolivia moeten sluiten, maar daar is het probleem dat er een belangrijk ontwikkelingsproject lopende is. Het project kan dus een handicap betekenen voor de sluiting van deze post. De beslissing is nog niet genomen maar mogelijk zal dus ook deze post worden gesloten. Dan is er nog één belangrijke en dure post, namelijk Keulen, waarover nog geen beslissing is gevallen.

Daarnaast is het niet uitgesloten dat het aantal manschappen in sommige posten wordt uitgebreid. Er zijn immers posten die kampen met personeelsgebrek. Ik probeer de hervorming tot een harmonisch geheel uit te werken. Totnogtoe heb ik zo'n 33 miljoen frank bespaard en het streefdoel is 40 miljoen.

10.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, de strategische inplanting van Keulen lijkt mij toch belangrijk gezien het Rijnlandverkeer, de interregio Nederland, Rijnland en de provincie Luik. Doch, als u een financiële afweging moet maken, kan ik u begrijpen.

10.03 Pieter De Crem (CD&V): La localisation stratégique de Cologne ne me semble pas sans importance.

10.04 Minister Louis Michel: Keulen staat op mijn lijst, maar de beslissing is nog niet gevallen om de post in Keulen te sluiten, al kost deze post ons 30 miljoen. In wacht dus nog vooraleer ik een definitieve keuze maak.

10.04 Louis Michel, ministre: Je ne plaide pas pour la fermeture de Cologne. Je constate seulement que Cologne coûte 30 millions. C'est tout.

10.05 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, wie neemt in Nieuw-Zeeland onze consulaire belangen over? Is er bijvoorbeeld een buitenlandse post op het grondgebied van Nieuw-Zeeland waar Belgen zich ingeval van problemen toe kunnen wenden? Of moeten zij de plas over naar Australië?

10.05 Pieter De Crem (CD&V): Et qui se charge des intérêts consulaires en Nouvelle-Zélande? Aucun poste étranger ne peut reprendre nos intérêts.

10.06 Louis Michel, ministre: Il y aura des consuls honoraires dans tous ces postes mais ils disposeront de moyens moins importants, cela va de soi.

10.06 Minister Louis Michel: Er zullen ereconsuls worden aangesteld, maar zij zullen uiteraard over veel minder middelen beschikken.

10.07 De voorzitter: Misschien zou het goed zijn de algemene visie hierover mee te delen. Men zou van de visie kunnen vertrekken dat het nut van al onze consulaten ter discussie wordt gesteld. U citeert Keulen, maar er is ook Rijsel.

10.07 Le président: Beaucoup d'autres représentations à l'étranger sont remis en question.

10.08 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb Rijsel niet vermeld, maar ik had vernomen dat deze post ook op een ontwerplijst heeft gestaan.

10.08 Pieter De Crem (CD&V): Lille semble figurer sur un projet de liste. Cette ville présente un intérêt primordial pour la Flandre occidentale.

10.09 De voorzitter: Mijnheer De Crem, ik ken het zuiden van West-Vlaanderen een beetje.

10.10 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb niets gedaan zonder eerst de gewesten te consulteren.

10.11 De voorzitter: Mijnheer de minister, dat is natuurlijk belangrijk, maar in een eengemaakt Europa wordt zelfs een ambassade in

Nederland overbodig.

10.12 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik ben het er mee eens dat een debat over deze materie zinvol is. Zo denk ik bijvoorbeeld dat er bij de multilaterale organisaties een personeelstekort is, hoewel zij – meer dan de bilaterale vertegenwoordigingen – in de toekomst een rol zullen spelen. Al zullen sommige bilaterale posten nooit verdwijnen, toch vind ik dat wij de multilaterale posten zullen moeten versterken.

10.12 **Louis Michel**, ministre: Je me suis concerté avec les Régions au sujet de ce dossier qui n'est pas encore clôturé. Un débat sur l'avenir de nos postes à l'étranger s'impose à la lumière de l'intégration européenne. Je pense que les organisations multilatérales souffrent d'un manque de personnel.

10.13 **De voorzitter**: Mijnheer de minister, wij moeten inderdaad vragen stellen bij de rentabiliteit van bepaalde ambassades. Als men de prijs van de "antennes" in bepaalde Balkanlanden vergelijkt met de prijs van een ambassade, dan bedraagt die maar een fractie daarvan.

10.13 **Le président**: Nous disposons d'antennes dans les pays balkaniques. Elles ne coûtent qu'une fraction de ce que coûtent les ambassades, tout en étant parfois aussi utiles.

10.14 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, het steunpunt in Sarajevo werd geopend toen onze soldaten daar aanwezig waren. Nu zijn zij vertrokken en de minister van Defensie heeft geen bezwaar tegen de sluiting van de post. Hij werkte trouwens niet meer, maar kostte veel geld.

10.15 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als die bespreking aan bod komt, dan stel ik voor dat ook de uitrusting en de bemanning van de ambassades ter sprake komen. Ik verneem immers dat wij een aantal ambassades hebben waar geen enkel personeelslid de landstaal machtig is. Welnu, dan denk ik dat wij beter minder ambassades hebben, maar dan wel efficiëntere. Dit is slechts één opmerking en ik wil de discussie erover nu niet voeren.

10.15 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Puisque nous discutons de ce sujet, il nous faut aborder aussi l'équipement et le personnel de nos ambassades. Dans certaines de nos ambassades, le personnel actuel ne maîtrise pas la langue du pays.

10.16 **De voorzitter**: Mijnheer Van den Eynde, ik denk dat wij een algemene visie nodig hebben en wij moeten de minister daar de tijd voor geven. Zal men bijvoorbeeld binnen de Europese Unie nog steeds een beroep blijven doen op de klassieke diplomatie? Vele thema's komen immers op Europees vlak aan bod.

10.17 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik heb geprobeerd om in sommige Europese landen een Benelux-ambassadeur te laten fungeren. Welnu, de andere landen stonden niet onverdeeld positief tegenover dit voorstel. Ik denk dat de tijd hiervoor nog niet rijp is. Wel meen ik dat wij de VN-posten in Genève en New York moeten versterken.

10.17 **Louis Michel**, ministre: J'ai tenté de faire nommer un ambassadeur commun aux pays du Benelux, mais les autres pays n'y étaient pas vraiment favorables. Le temps est venu d'encourager la collaboration multilatérale.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 **Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "zijn uitspraken over het ontslag van de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 6163)**

11 **Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères**

sur "ses déclarations concernant la démission du ministre italien des Affaires étrangères" (n° 6163)

11.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de eerste dagen van januari waren min of meer opmerkelijk omdat de eerste minister van Italië zich had veroorloofd zich nogal sceptisch uit te laten over de Europese Unie. De uitspraken van Berlusconi hebben een aantal weldenkende Europeanen gestoord. Ik vind dit onterecht want heeft niet iedereen het recht, en met name een regeringslid, om sceptisch te zijn ten opzichte van om het even welke instelling, hetzij in eigen land, hetzij in Europa? Dit is een fundamenteel recht in een democratie en in een systeem waarbij vrijheid van denken en spreken bestaat. Ook een zekere mijnheer Ruggiero, tot dan toe de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken, was hiervan danig aangedaan. Naar aanleiding van de reacties op de uitspraken van zijn premier heeft de heer Ruggiero ontslag genomen, wat uiteraard zijn recht was. Immers, indien een minister het oneens is met de uitspraken van de eerste minister of van een ander lid van zijn regering, mag hij uiteraard ook ontslag nemen om hiermee zijn mening kracht bij te zetten.

Wat mij in deze hele zaak bijzonder stoort, is dat eens te meer onze regering en meer bepaald onze minister van Buitenlandse Zaken meende zich te moeten mengen in een debat van de Italiaanse regering, dit althans volgens de kranten. De eerste minister zegt A terwijl zijn minister van Buitenlandse Zaken meent dat het B moet zijn en neemt vervolgens ontslag. Wat lezen wij echter in onze kranten? Onze minister van Buitenlandse Zaken betreurt dat de heer Ruggiero weg is en voegt eraan toe dat dit de Italiaanse eerste minister en de regering nog – het woord “nog” is hier van belang – meer afhankelijk maakt van wat hij extremistische en populistische partijen noemt. Ik zou hierbij aan de minister willen vragen of hij het nu echt zo interessant vindt om telkens commentaar te geven op de binnenlandse problemen van onze bureaus die tenslotte samen met ons deel uitmaken van de Europese Unie en met wie wij toch goede relaties zouden moeten onderhouden. Hebben wij het recht om over een vrij banale zaak allerlei meningen te verkondigen? Moeten wij steeds negatieve commentaar leveren over de samenstelling van regeringen, zoals de Italiaanse? Hiermee raken wij immers niet alleen de betrokken partij maar ook de hele regering en dit is eens te meer niet zo gezond voor onze relaties met het betrokken land. Wat bedoelt men met populistisch en extremistisch? Dit zijn woorden die te pas en te onpas gebruikt worden.

Deze woorden zijn dermate vaag dat men ze op alles en iedereen kan toepassen. Het woord “extremist” hoorde ik voor het eerst toen ik nog deel uitmaakte van de partij waarvan ook de heer Willems lid was. Jarenlang werd deze partij als extremistisch beschouwd en nu is het weer de onze. Dit alles betekent weinig of niets maar op het vlak van buitenlandse relaties ligt dit echter anders. Graag had ik hierover uw mening gehoord.

11.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals de meeste Europese collega's betreur ik nog altijd het ontslag van de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken, Renato Ruggiero. Ik betreur ook de omstandigheden die hem ertoe hebben aangezet de Italiaanse regering te verlaten. Ik blijf geloven dat het ontslag van de heer Ruggiero een verlies is voor Italië en voor de Europese Unie. Ik ben steeds onder de indruk geweest van zijn groot talent als

11.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Au cours des premiers jours de l'année 2002, le premier ministre italien s'est permis d'afficher un certain scepticisme à l'égard de l'Union européenne. A mon sens, dans un système démocratique, c'est son droit le plus strict. Le monde "politiquement correct", y compris M. Renato Ruggiero, s'en était toutefois offusqué. En guise de protestation, le ministre des Affaires étrangères, M. Ruggiero, avait démissionné. C'était aussi son droit le plus strict.

Ce qui me dérange, c'est que notre ministre des Affaires étrangères a cru bon de réagir non seulement en déplorant le départ de M. Ruggiero mais encore en estimant que le gouvernement italien devrait prendre ses distances vis-à-vis de partis prétendument extrémistes et populistes.

Estime-t-il que nous avons seuls le droit de faire cohabiter des opinions diverses? Devons-nous impérativement, à chaque fois, émettre des commentaires négatifs sur la composition du gouvernement italien, une attitude qui nuit à nos relations? Qu'entend le ministre par "populiste" et par "extrémiste"?

Je suis habitué depuis longtemps à me faire traiter d'extrémiste. Pendant des années, c'est la Volksunie qui était taxée d'extrémisme; aujourd'hui, c'est notre tour. Il faut toutefois éviter d'utiliser ces termes à tort et à travers lorsqu'il s'agit de notre politique extérieure.

11.02 Louis Michel, ministre: Je déplore la démission du ministre italien des Affaires étrangères et les circonstances qui y ont mené. La démission de M. Ruggiero constitue une perte pour l'Italie et pour l'Union européenne car il était

bemiddelaar, zijn pro-Europese maar realistische visie en zijn creativiteit. Door zijn optreden en ervaring is hij er dikwijls in geslaagd de recente standpunten van zijn regering op het vlak van buitenlands beleid in het algemeen en van Europese zaken in het bijzonder enigszins te temperen. Tijdens het Belgische voorzitterschap heeft hij ertoe bijgedragen Italië uit het isolement te halen waarin het was terechtgekomen door het radicale, xenofobische, racistische, populistische en extremistische standpunt dat de Italiaanse minister van Justitie, tevens lid van de Lega Nord-partij, inzake het Europees aanhoudingsbevel had ingenomen. Alleen al deze feiten vormen een verklaring voor mijn uitspraken na het ontslag van de heer Ruggiero.

11.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, wat scheldwoorden betreft, raad ik u aan de albums van Kuifje te lezen. U hebt namelijk een aantal trekken van kapitein Haddock.

Verder was ik bijna ontroerd door uw treurnis over het vertrek van de heer Ruggiero maar stel ik vast dat het antwoord op mijn vraag weinig zeggend was en kwetsend voor de Italiaanse regering. Ik zal niet nalaten de Italiaanse regering op de hoogte te brengen van dit antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische vertegenwoordigers in het Europees Parlement en de Conventie" (nr. 6185)

12 Question de Mme Annemie Van de Casteele au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les Belges siégeant au sein du Parlement européen et de la Convention" (n° 6185)

12.01 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat ik mijn vraag alsnog kan stellen. Ik heb deze vraag namelijk ingediend op 10 januari en inmiddels is er reeds heel wat opgehelderd rond de problematiek van de invulling van de Conventie. Ik had die vraag toen gesteld naar aanleiding van het dreigend ontslag van de heer Amato. Hij wenste hierin immers niet te zetelen als vertegenwoordiger van de Italiaanse regering maar wel als ondervoorzitter. Vandaar dat ik toen wilde weten hoe het eigenlijk zat met onze vice-voorzitter in die Conventie. Op dat ogenblik was er ook de discussie of men de federale regering van het land in kwestie een extra vertegenwoordiger zou gunnen.

Mijn vraag bevatte 2 aspecten. Enerzijds, vernam ik graag of na de goedkeuring van het Verdrag van Nice en na de uitbreiding van de Europese Unie het aantal Belgische vertegenwoordigers in het Europees Parlement zal worden teruggeschroefd. Momenteel hebben wij 25 vertegenwoordigers en dat aantal zou op 22 worden gebracht. Wanneer zal deze wijziging ingaan? Zal België bij de volgende Europese verkiezingen nog 25 parlementsleden mogen afvaardigen?

Hoe zal de verdeelsleutel tussen het Franstalig en het Nederlandstalig kiescollege bij de volgende Europese verkiezingen zijn? Hoe zal dit worden geregeld wanneer wij drie Europese parlementsleden moeten inleveren? Heeft de regering al initiatieven terzake genomen? Hoe zal dit tijdens de overgangperiode worden vastgelegd? Was is de planning?

parvenu à tempérer le point de vue italien en matière de politique étrangère et européenne.

Il a réussi à sortir l'Italie de son isolement xénophobe, raciste et populiste concernant le mandat d'arrêt européen. À lui seul, ce point suffit à expliquer mes déclarations relatives à la démission de M. Ruggiero.

11.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Cette réponse est insignifiante et blessante pour le gouvernement italien. Je la lui transmettrai.

12.01 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Au moment où je déposais ma question, M. Amato menaçait de démissionner. Je voulais connaître la situation de notre représentation.

Après l'adoption du traité de Nice et l'élargissement de l'UE, le nombre de députés belges sera ramené à 22. La Belgique pourra-t-elle encore envoyer 25 députés européens après les prochaines élections européennes? Quelle sera la clé de répartition entre les francophones et les néerlandophones? Comment réglera-t-on le retrait de nos trois parlementaires européens?

La Convention est très importante. Elle doit modeler l'avenir de l'Europe. M. Dehaene fait-il partie de la délégation belge?

Comment la concertation avec les

Het tweede aspect is onze zorg in verband met de Conventie, een in onze ogen zeer belangrijke vergadering, die de toekomst van Europa mee vorm moet geven, die belangrijke aspecten van de bevoegdheidsverdeling tussen de Europese Unie, de lidstaten en de deelstaten moet uitklaren en die ook de democratische legitimering van Europa moet versterken. In onze ogen is het dan ook belangrijk dat de juiste vertegenwoordigers daar in kunnen zetelen. Toen ik mijn vraag heb ingediend, waren wij alleen zeker over de plaats van de heer Dehaene als ondervoorzitter van de Conventie. De vraag toen was ook of de heer Dehaene als een vertegenwoordiger van de regering wordt beschouwd dan wel als onafhankelijk vice-voorzitter in de Conventie zetelt en de regering helemaal geen contacten met hem zal hebben.

Hoe zal de regering het overleg tussen de regeringen van de deelstaten en de federale regering organiseren? Ook als de deelstaten niet in de Conventie zijn vertegenwoordigd, moeten ze erbij worden betrokken. Er moet dus een doorstroming van de standpunten van de federale regering naar de deelregeringen zijn. Op welke manier zal de regering dat organiseren?

Wij weten ondertussen ook wie de meerderheid naar de Conventie wil afvaardigen. Het Parlement voelt zich daardoor terecht over het hoofd gesprongen. Men zal dat nu proberen te formaliseren, maar wij kijken er toch met gemengde gevoelens naar. Voor ons is het erg belangrijk dat één van twee vertegenwoordigers van de federale regering een vertegenwoordiger van de deelstaten is. De keuze van de regering om de heer De Gucht naar voren te schuiven, komt dus wat dat betreft gedeeltelijk aan onze wens tegemoet. Hij is immers een lid van het Vlaamse Parlement. In onze ogen is dat dus geen slechte zaak, maar ik zou toch graag willen weten hoe de regering dit ziet. Er was immers een discussie met de heer De Croo over het feit of de nationale vertegenwoordigers lid moeten zijn van de Senaat of de Kamer. Zoals het wordt geformuleerd in de Conventie, is het niet helemaal duidelijk. Daar had ik dus graag duidelijkheid over.

12.02 Minister **Louis Michel**: Mevrouw Van de Casteele, wat het aantal Belgische verkozenen in het Europees Parlement betreft, bepaalt het Verdrag van Nice dat België op 1 januari 2004 en vanaf de legislatuur van 2004-2009 22 vertegenwoordigers in het Europees Parlement zal hebben. Het spreekt voor zich dat het besluit slechts zal worden toegepast als het Verdrag van Nice in werking is getreden. Zo niet, blijft het huidige verdrag van toepassing en behoudt België zijn 25 zetels.

Bovendien is het mogelijk dat België, ook als het Verdrag van Nice van kracht is, gedurende een overgangperiode de mogelijkheid behoudt om meer dan 22 Europese parlementsleden aan te wijzen, met een maximumgrens van 25. In werkelijkheid zal alles afhangen van de stand van de toetredingen van de kandidaat-landen. Het Verdrag van Nice bepaalde immers dat het maximum aantal Europese parlementsleden in een unie van 27 lidstaten 732 zal bedragen in plaats van de huidige 626.

Wordt dat aantal door het ritme van de toetredingen niet bereikt, dan zal elke lidstaat voor de legislatuur 2004-2009 meer Europese parlementsleden mogen aanwijzen, opdat het totale aantal zo dicht

entités fédérées est-elle organisée? Nous savons qui la majorité veut déléguer. Pour nous, un représentant des entités fédérées doit également participer. A cet égard, M. De Gucht correspond à ce choix. Les délégués nationaux doivent-ils être issus de la Chambre ou du Sénat?

12.02 **Louis Michel**, ministre: Le nombre d'élus belges au Parlement européen à partir de 2004-2009 a été fixé par le Traité de Nice et s'élève à vingt-deux. Ce quota ne sera appliqué qu'à partir de l'entrée en vigueur du traité. Il est néanmoins possible que la Belgique maintienne un nombre supérieur d'élus au cours d'une période de transition, avec un maximum de vingt-cinq. Tout dépendra de l'adhésion des nouveaux Etats membres. Selon le traité de Nice, le nombre total de parlementaires ne pourra dépasser 732 si les Etats membres sont au nombre de vingt-sept. Si le nombre d'Etats membres est inférieur, chaque Etat membre pourra déléguer

mogelijk bij de 732 zou komen. De verdeling van de Belgische zetels volgens de taalrollen zal dan ook worden vastgesteld op basis van die nieuwe gegevens. Ik herinner eraan dat dit vraagstuk tot de bevoegdheden van de minister van Binnenlandse Zaken behoort.

In Laken werd overeengekomen dat de vice-voorzitters Dehaene en Amato ook hun regeringen vertegenwoordigen in de Conventie. Nu vecht Italië dit gentlemen's agreement aan. Het spreekt voor zich dat, als er geen andere formule uit de bus komt dan wat in Laken werd overeengekomen, de Belgische regering met de heer Dehaene zal onderhandelen over diens dubbele functie. In dit geval zal de heer Dehaene de Belgische standpunten in de Conventie moeten verdedigen, ook al is hij tezelfdertijd vice-voorzitter.

De standpunten van de Belgische vertegenwoordiging in de Conventie zullen worden besproken en gecoördineerd in samenspraak met alle betrokken instanties, met inbegrip van de deelstaten, zoals dat ook voor de Europese vraagstukken gebruikelijk is. Daartoe zal mijn departement zijn traditionele coördinerende rol uitoefenen. De regeringen van de lidstaten zijn vrij te bepalen door wie zijn wensen te worden vertegenwoordigd. In theorie weerhoudt niets hen ervan een vertegenwoordiger van een deelstaatregering als plaatsvervanger te benoemen. Totnogtoe werd er nog geen plaatsvervanger gekozen. De lidstaten zijn ook vrij om de vertegenwoordigers van de nationale parlementen te kiezen. A priori is er geen reden waarom zij niet uit het parlement van een deelstaat kunnen komen.

12.03 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de minister, uw antwoord heeft een beetje toelichting gegeven. Ik zal mij inderdaad best tot de minister van Binnenlandse Zaken richten met mijn vraag over de verdeling tussen het Nederlands- en het Franstalige kiescollege.

De kern van mijn vraag handelde over wat er gebeurt vóór het ogenblik dat wij slechts 22 Europese parlementsleden mogen leveren. Er moet een oplossing voor deze overgangperiode worden gevonden. Dat heb ik genoteerd.

U hebt niet geantwoord op mijn vraag of de vertegenwoordiger van de nationale parlementen uit de Senaat of de Kamer moet komen.

12.04 Minister Louis Michel: Dit is eigenlijk een vraag voor de nationale parlementen. Elk nationaal parlement mag immers zelf beslissen of zij al dan niet een lid van het parlement sturen. Daar is geen regel voor.

12.05 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Ik heb ook vastgesteld dat u van plan bent om een coördinerende rol te spelen en de deelstaten er zoveel mogelijk bij te betrekken. Wij zullen dit van nabij volgen in de hoop dat wij daar een rol in zullen spelen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

d'avantage d'élus pour approcher le plus près possible du plafond de 732 membres.

La répartition par rôle linguistique ne peut donc être établie et elle est, du reste, du ressort du ministre de l'Intérieur. Aux termes de l'accord, MM. Dehaene et Amato représenteraient également leur gouvernement. Le gouvernement italien a rompu cet accord. Si l'ancien accord est maintenu, M. Dehaene cumulera, en effet, les statuts de vice-président et de représentant du gouvernement.

Il va de soi que les points de vue belges seront négociés avec les Régions.

Les Etats membres choisissent librement leurs représentants et peuvent donc éventuellement désigner un délégué issu d'une entité fédérée.

12.03 Annemie Van de Casteele (VU&ID): J'interrogerai le ministre de l'Intérieur sur la répartition des vingt-deux parlementaires européens entre le Collège électoral néerlandophone et le Collège électoral francophone. Doivent-ils être issus de la Chambre ou du Sénat?

12.04 Louis Michel, ministre: Il est loisible à la Chambre d'en décider. Rien n'empêche de désigner quelqu'un qui ne siège pas au Parlement.

12.05 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Le ministre a donc bel et bien l'intention de jouer un rôle de coordination et d'associer les Régions le plus étroitement possible à ce dossier.

De voorzitter: De overige vragen en interpellaties worden naar een latere datum verschoven: nr. 6218 en 6432 van de heren Jacques Simonet en Francis Van den Eynde, 6241, 1127 en 6450 van de heren Karel Van Hoorebeke, Francis Van den Eynde en Ferdy Willems, 6252 van de heer Bart Laeremans, 6276 en 6283 van de heren Pieter De Crem en Jacques Lefevre, 6287 van de heer Ferdy Willems, 6292 van de heer Pieter De Crem, 6360 van de heer Jacques Lefevre, 1126 en 1134 van de heren Francis Van den Eynde en Ferdy Willems, 6392 van de heer Guido Tastenhoye, 6433 van de heer Francis Van den Eynde, 6462 van mevrouw Leen Laenens en 6471 van de heer Guido Tastenhoye.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.24 uur.

La réunion publique de commission est levée à 13.24 heures.